

SLOVENSKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV

Výročná správa za rok 2005

OBSAH

1. Identifikácia organizácie
2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie
3. Kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie
4. Činnosti/produkty organizácie a ich náklady
5. Rozpočet organizácie
6. Personálne otázky
7. Ciele organizácie a prehľad ich plnenia
8. Hodnotenie a analýza vývoja organizácie v roku 2005
9. Hlavní užívatelia výstupov organizácie

Bratislava, apríl 2006

1. Identifikácia organizácie

Názov: Slovenský hydrometeorologický ústav

Sídlo: Bratislava

Adresa: Jeséniova 17, 833 15 Bratislava 37, P. O. Box 15

Rezort: Ministerstvo životného prostredia SR

Generálny riaditeľ: Ing. Peter Rončák, CSc.

Kontakt: Tel: +421 (0) 2 5477 1247

Fax: +421 (0) 2 5477 4593

E-mail: SHMU-GR@shmu.sk

Internetová stránka: <http://www.shmu.sk>

Členovia vedenia organizácie

Riaditeľ divízie Meteorologická služba: RNDr. Vladimír Pastirčák

Riaditeľ divízie Hydrologická služba: Ing. Jana Poórová

Riaditeľ divízie Integrovaný manažment: RNDr. Katarína Hajtášová, CSc.

Pracoviská Slovenského hydrometeorologického ústavu

- Bratislava - Koliba, ústredné pracovisko
- Regionálne stredisko Banská Bystrica
- Regionálne stredisko Košice
- Regionálne stredisko Žilina
- Gánovce, aerologické a ozónometrické pracovisko
- Malý Javorník, pracovisko rádiolokačných a družicových meraní
- Bratislava – letisko, predpovede pre letectvo
- Kojšovská hoľa, pracovisko rádiolokačných meraní
- 27 profesionálnych observatórií a meteorologických staníc

Slovenský hydrometeorologický ústav (SHMÚ) je odbornou organizáciou s celoslovenskou pôsobnosťou. Od roku 2000 je SHMÚ príspevkovou organizáciou. Úplné znenie zriaďovacej listiny SHMÚ bolo vydané rozhodnutím ministra životného prostredia Slovenskej republiky vo februári 2005. V období pred zriadením príspevkovej organizácie bol ústav rozpočtovou organizáciou.

Hlavné činnosti Slovenského hydrometeorologického ústavu

SHMÚ, ako odborná organizácia, zabezpečuje najmä:

- prípravu odborných podkladov pre návrhy environmentálnych koncepcií, stratégií a všeobecne záväzných právnych predpisov v rozsahu svojej pôsobnosti,
- odbornú pomoc MZP SR spočívajúcu predovšetkým v príprave odborných stanovísk, posudkov informácií a dokumentov v rozsahu svojej pôsobnosti,
- odborný dohľad nad uplatňovaním právnych predpisov v rozsahu svojej pôsobnosti,
- implementácia strategických rezortných dokumentov,
- riešenie environmentálnych projektov a implementáciu ich výsledkov v rozsahu svojej pôsobnosti,
- koordinačnú činnosť a realizáciu odborných aktivít a podujatí v rámci svojej pôsobnosti,
- vykonávanie odbornej činnosti zameranej na plnenie záväzkov vyplývajúcich pre Slovenskú republiku z medzinárodných dohôd,
- prevádzkovanie špecializovaných monitorovacích sietí v rámci svojej pôsobnosti,
- prevádzku, údržbu a rozvoj databáz, informačných systémov a komunikačných systémov v rámci svojej pôsobnosti,
- technicko-normalizačnú činnosť súvisiacu s prípravou a využívaním odvetvových (OTN ŽP), národných (STN), medzinárodných (ISO) a európskych noriem (CEN), technických noriem z oblasti merania, spracovania a hodnotenia kvantitatívnych a kvalitatívnych prvkov v oblasti svojej pôsobnosti,
- činnosť Stredísk Častkových monitorovacích systémov „Meteorológia a klimatológia“, „Ovzdušie“, „Rádioaktívna životného prostredia“ a „Voda“,
- činnosti súvisiace s realizáciou programu „POVAPSYS“,
- štandardizáciu pozorovacích metód, prístrojov a kalibráciu prístrojov v rámci svojej pôsobnosti,
- sprístupňovanie informácií o životnom prostredí v rámci svojej pôsobnosti,
- poskytovanie údajov, posudkov, expertíz a štúdií v oblasti svojej pôsobnosti,
- tvorbu a vydávanie meteorologických a hydrologických predpovedí, výstrah a informácií,
- výskumno-vývojovú činnosť v oblasti monitorovania, spracovania, hodnotenia a interpretácie o stave, režime a vývoji ovzdušia a vôd,
- organizovanie odborných aktivít a podujatí v rámci svojej pôsobnosti,
- sledovanie stavu a rozvoja technológií a metódik monitorovania a hodnotenia atmosféry a hydrosféry.

Pôsobnosť ústavu sa zameriava najmä na:

1. Hodnotenie kvantitatívnych a kvalitatívnych charakteristík atmosféry

V oblasti hodnotenia kvantitatívnych a kvalitatívnych charakteristík atmosféry ústav zabezpečuje a vykonáva:

- funkciu referenčného laboratória pre odbor meraní „ovzdušie - kvalita ovzdušia a emisie“,
- sledovanie a hodnotenie kvality ovzdušia, prenosu a rozptylu látok znečisťujúcich ovzdušie na území SR, analýzu hodnotiacich metód kvality ovzdušia,
- správnosť merania meracími prostriedkami a kontrolu udržiavania presnosti meracích prostriedkov, najmä vnútorným riadením kvality vykonávaným podľa požiadaviek európskych noriem zabezpečovania kvality,

- overovanie splnenia podmienok a požiadaviek a osvedčenie spôsobilosti oprávnených osôb vykonávať merania emisií a kvality ovzdušia a oprávnených posudzovateľov vyhotovovať odborné posudky,
- sledovanie technického rozvoja monitorovania emisií a kvality ovzdušia a zverejňovania zoznamu metód a metodík oprávneného merania, ktoré zodpovedajú súčasnému stavu techniky oprávnených meraní a schvaľovanie meracích prostriedkov, metód, zariadení, sietí a laboratórií,
- sledovanie technického rozvoja technológií obmedzujúcich znečisťovanie ovzdušia v rámci ochrany ovzdušia a podpora ich rozširovania,
- vedenie evidencií o zdrojoch znečistenia ovzdušia o ich emisiách a vyhodnocovanie týchto údajov,
- meranie a pozorovanie stavu kvality ovzdušia a rádioaktivity prírodného prostredia,
- údržbu a rozvoj meteorologického pozorovacieho systému, vrátane systémov na diaľkovú detekciu parametrov atmosféry a systémov na meranie kvality ovzdušia a rádioaktivity prírodného prostredia,
- kontrolu, spracovanie a archiváciu meteorologických, klimatologických údajov a údajov o stave kvality ovzdušia a rádioaktivity prírodného prostredia,
- vypracovávanie predpovedí a výstrah pre verejnosť, letectvo a ďalších zákazníkov

2. Hodnotenie kvantitatívnych a kvalitatívnych charakteristík hydrosféry:

V oblasti hodnotenia kvantitatívnych a kvalitatívnych charakteristík hydrosféry ústav zabezpečuje a vykonáva:

- spoluprácu na príprave Vodného plánu SR, najmä pri zosúladzovaní sektorových plánov s cieľmi politiky SR v oblasti vôd pre potreby Integrovaného manažmentu krajiny,
- vyhodnocovanie kvality povrchových a podzemných vôd v rozsahu svojej pôsobnosti,
- vyhodnocovanie kvantity a kvality odpadových vôd v rozsahu svojej pôsobnosti,
- systematickú kontrolu odberov podzemných vôd, ich evidenciu v rozsahu svojej pôsobnosti,
- vydávanie hydrologických predpovedí, výstrah a informácií o hydrologickej situácii pre potreby povodňovej ochrany a pre ďalších užívateľov,
- spracovanie vodnej bilancie, s výnimkou vodohospodárskej bilancie pre výhľadové časové horizonty v nadväznosti na vodné plánovanie,
- vedenie súhrnnej evidencie o vodách,
- sledovanie a hodnotenie kvantity a kvality cezhraničných vôd v rozsahu svojej pôsobnosti.

3. Medzinárodnú spoluprácu

V oblasti medzinárodnej spolupráce ústav zabezpečuje a vykonáva:

- účasť odborníkov ústavu v technických komisiách a v pracovných skupinách, najmä v Svetovej meteorologickej organizácii (WMO),
- spoluprácu pri budovaní a prevádzke Globálneho pozorovacieho systému WMO a Svetovej služby počasia,
- spoluprácu s hydrologickými službami podunajských štátov a poskytovanie údajov pre Dunajskú komisiu,
- spoluprácu s medzinárodnou komisiou pre ochranu Dunaja,
- plnenie úloh vyplývajúcich z príslušnej legislatívy EÚ,
- plnenie úloh vyplývajúcich z príslušných dohovorov, dohôd a zmlúv na úrovni EÚ,
- príprava podkladov pre MŽP SR na vypracovávanie informácií zasielaných orgánom EÚ a orgánom medzinárodných dohovorov, ktorými je SR viazaná, prípadne zasielanie takýchto informácií,
- medzinárodnú spoluprácu s partnerskými inštitúciami v susedných krajinách na hraničných vodách v rozsahu svojej pôsobnosti,
- účasť odborníkov v technických komisiách, v pracovných skupinách a na odborných programoch v rámci EÚ a Európskej hospodárskej komisie OSN,
- medzinárodnú spoluprácu s partnerskými inštitúciami v ďalších krajinách,
- medzinárodnú výmenu údajov a informácií o stave a vývoji ovzdušia a vôd v rozsahu svojej pôsobnosti.

Ústav ďalej zabezpečuje:

- činnosť Stredísk Čiastkových monitorovacích systémov "Meteorológia a klimatológia", "Kvalita ovzdušia", "Rádioaktivita životného prostredia", a "Voda",
- vývoj a prevádzku jednotnej databázy údajov o rádioaktivite na území Slovenskej republiky,
- štandardizáciu pozorovacích metód a prístrojov a kalibráciu prístrojov,
- prevádzku, údržbu a rozvoj databáz a informačných systémov,
- prevádzku a rozvoj počítačových a komunikačných systémov a Národného telekomunikačného centra,

- odbornú výučbu a školenia svojich zamestnancov,
- technicko-normalizačnú činnosť, súvisiacu s prípravou a využívaním odvetvových (OTN ŽP), národných (STN), medzinárodných (ISO) a európskych (CEN) technických noriem z oblasti merania, spracovania a hodnotenia kvantitatívnych a kvalitatívnych prvkov v oblasti svojej pôsobnosti a činnosť technických komisií pre ochranu ovzdušia a hydrológie,
- spoluprácu pri tvorbe právnych predpisov v oblasti meteorológie, klimatológie, ochrany ovzdušia, hydrológie a vodného hospodárstva,
- v zmysle platných právnych predpisov sprístupňovanie informácií o stave zložiek životného prostredia, ktoré pripravuje ústav,
- tvorbu integrovaných informačných produktov prierezového charakteru s využitím moderných technológií (napr. geografických informačných systémov) pre užívateľov,
- rozvoj marketingovej politiky a komerčných aktivít.

Tieto základné činnosti sa naplňajú cez tri základné organizačné jednotky ústavu – divíziu Meteorologická služba, divíziu Hydrologická služba a divíziu Integrovaný manažment.

Divízia Meteorologická služba

Hodnotia sa kvantitatívne a kvalitatívne charakteristiky atmosféry, a to na základe údajov, získavaných v jednotlivých monitorovacích programoch pre operatívnu meteorológiu (predpoveď počasia - www.shmu.sk/predpoved/), klimatológiu, agrometeorológiu, fenológiu, slnečnú radiáciu a kvalitu ovzdušia. Monitorovacie programy sú súčasťou Čiastkových monitorovacích systémov ČMS - Meteorológia a klimatológia, ČMS - Ovzdušie a ČMS - Rádioaktivita životného prostredia (Čiastkové monitorovacie systémy - www.shmu.sk).

Pre operatívnu meteorológiu a výstražnú službu počasia slúži 33 meteorologických staníc vybavených automatickými meteorologickými stanicami alebo meracími systémami vyššieho rádu. Táto sieť plní program aj pre operatívnu hydrológiu, klimatológiu a agrometeorológiu. V nich sú zahrnuté aj špeciálne meracie systémy pri atómových elektrárnach v Jaslovských Bohuniciach a Mochovciach.

Režimovú pozorovaciu sieť tvorilo v roku 2005 961 staníc s monitorovacím programom: klimatickým (100 - z toho 24 profesionálnych vykonávalo tiež aj merania klimatické), merania zrážok (574), merania slnečnej radiácie (4), agrometeorologickým (59) a fenologickým (224). Táto sieť staníc je postavená na práci dobrovoľných pozorovateľov. Od roku 1997 sa meria biologicky aktívna zložka ultrafialového žiarenia (v súčasnosti 3 stanice). Do siete zrážkomerných staníc bolo včlenených 76 automatických staníc s on-line prenosom a celoročnou prevádzkou.

Na zabezpečenie kvality meteorologických meraní slúži Kalibračné laboratórium. Jeho úlohou je :

- kalibrácia meradiel SHMÚ (a meradiel vonkajších zákazníkov),
- zabezpečenie nadväznosti (na národné alebo medzinárodné etalóny)
- obhájenie akreditácie pre vybrané činnosti,
- práca v súlade s požiadavkami STN EN ISO/IEC 17025.

Dištančné merania poskytujú užívateľom údaje zo siete dvoch moderných meteorologických rádiolokátorov, z meteorologických družíc, zo systému na detekciu atmosférických výbojov a búrok, zo systému vertikálnej meteorologickej sondáže atmosféry a údaje o celkovom atmosférickom ozóne a o intenzite slnečného ultrafialového (UV) žiarenia. Informácie dištančných meraní vstupujú do medzinárodnej výmeny a využívajú sa pri tvorbe veľmi krátkodobej a krátkodobej predpovede počasia, pre potreby výstražnej služby a pre potreby letectva a armády SR.

Od roku 1993 sa meria celkový atmosférický ozón a intenzita ultrafialového slnečného žiarenia (jedna stanica).

Divízia Hydrologická služba

Hodnotia sa kvantitatívne a kvalitatívne charakteristiky povrchových a podzemných vôd na základe údajov získavaných každoročne podľa schválených programov Monitorovania stavu vôd. Programy monitoringu vôd sú súčasťou Čiastkového monitorovacieho systému ČMS – Voda, ktorý pozostáva z nasledovných monitorovacích subsystémov: 1. Kvantitatívne ukazovatele povrchových vôd, 2. Kvantitatívne ukazovatele podzemných vôd, 3. Kvalita povrchových vôd, 4. Kvalita podzemných vôd, 5. Termálne a minerálne vody, 6. Závlahové vody a 7. Rekreačné vody. Subsystémy 1. až 4. sú zabezpečované rezortom Ministerstva životného prostredia SR prostredníctvom SHMÚ. Zabezpečenie činnosti subsystémov 5. Termálne a minerálne vody a 7. Rekreačné vody je v kompetencii rezortu zdravotníctva a sú zabezpečované v rámci

úloh tohto rezortu. Zabezpečenie činnosti subsystému 6. Závlahové vody patrí do kompetencie rezortu pôdohospodárstva. (www.shmu.sk/). V roku 2005 pre účely sledovania a hodnotenia stavu povrchovej a podzemnej vody bol vypracovaný a schválený Program monitorovania stavu vôd na rok 2005 uznesením OPM č. 59 z 4.4.2005.

V zmysle schváleného programu monitorovania sa monitorovanie množstva povrchových vôd vykonávalo v 402 vodomerných staniciach základnej monitorovacej siete a v 2 účelových staniciach (vodný stav - 404, prietoky - 382, teplota vody - 340, plaveniny – 17 staníc). Z toho pre hydrologickú predpovednú a varovnú službu slúži 79 vodomerných staníc. Celkový počet objektov pozorovacej siete podzemných vôd v roku 2005 tvorilo 1507 objektov, z toho hladiny podzemných vôd sa sledovali v 984 objektoch základnej siete a 156 objektoch sekundárnej siete a v 367 objektoch sa sledovali výdatnosti prameňov a teplota vody.

Kvalita povrchových vôd bola v roku 2005 v rámci základného monitoringu sledovaná v 178 miestach odberov, z toho v 147 základných, 3 zvláštnych miestach odberov, 28 miest odberov sa sledovalo ako hraničné toky. Do základnej monitorovacej siete sú od roku 2004 zaradené aj vodárenské toky (120+20) v súlade s vyhláškou Ministerstva pôdohospodárstva SR č. 525/2002 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov, 8 odberových miest tvorili odbery z vodárenských nádrží.

Kvalita podzemných vôd bola v roku 2005 sledovaná v 34 viacúrovňových objektoch na Žitnom ostrove, z toho bola sledovaná v 15 pozorovacích objektoch (základný monitoring) s frekvenciou 4 x ročne a na 19 pozorovacích objektoch (doplňkový monitoring) s frekvenciou 2 x ročne a v 339 objektoch na ostatnom území Slovenska s frekvenciou 1x ročne.

Na základe namonitorovaných údajov sa každoročne spracovávajú sa Hydrologické ročenky povrchovej a podzemnej vody v SR, Vodohospodárske bilancie povrchových a podzemných vôd, kde sa hodnotí stav a využívanie vodných systémov SR. Okrem uvedených aktivít sa zabezpečujú ďalšie úlohy: napr. Súhrnná evidencia, úlohy technickej normalizácie pre oblasť hydrologie, úlohy pri posudzovaní účinkov pesticídov na vodné ekosystémy, spolupráca pre databázu GMO a kooperácia so Svetovou meteorologickou organizáciou a jej členmi pri rozvoji hydrologie a výmeny informácií.

Staničná sieť SHMÚ

Druh	Počet
meteorologické stanice	33
klimatologické stanice (dobrovoľné)	76
zrážkomerné stanice	574 (76 AS)
stanice na meranie slnečného žiarenia	5
stožiarové meteorologické observatóriá (stožiare 200m, 40m)	2
agrometeorologické stanice	57 (51 s teplotou pôdy, 6 s meraním vlhkosti pôdy)
fenologické stanice	226
automatické monitorovacie stanice znečistenia ovzdušia	28
stanice na sledovanie regionálneho znečistenia ovzdušia a kvality zrážkových vôd	5
automatické monitorovacie stanice prízemného ozónu	7
stanice na sledovanie rádioaktivity životného prostredia	21
aerologická stanica	1
radarové observatóriá	2
Vodomerné stanice povrchových vôd	404
pozorovacie objekty podzemných vôd	1507
miesta na sledovanie kvality povrchových vôd	178+28+120+20+8
pozorovacie objekty kvality podzemných vôd	373

Divízia Integrovaný manažment

Divízia koordinuje integrovaný prístup k budovaniu, prevádzke a inovácii informačných systémov SHMÚ. V roku 2005 sa činnosť divízie sústreďovala na integráciu čiastkových monitorovacích systémov SHMÚ na úrovni databáz, integráciu a konsolidáciu databáz SHMÚ, integráciu komunikačných systémov SHMÚ vrátane diaľkového prepojenia všetkých pracovísk SHMÚ a zberného systému monitorovacej siete SHMÚ. Divízia ďalej zabezpečovala rozvoj Národného telekomunikačného centra v režime nepretržitej prevádzky, prevádzku www stránky SHMÚ, nepretržitú integrovanú prevádzku lokálnych počítačových sietí LAN a zaintegrovaných výpočtových systémov SHMÚ, integráciu lokálnych počítačových sietí LAN SHMÚ do rozľahlej siete WAN SHMÚ a jej nepretržitú prevádzku.

Dôležitou činnosťou divízie v súčasnosti je koordinácia projektu „Povodňový varovný a predpovedný systém Slovenskej republiky (POVAPSYS)“. Prioritou v rámci projektu v roku 2005 bolo vybudovanie Vývojového centra prevádzky (VPC) POVAPSYS a postupné zavádzanie jednotlivých funkcií do testovacej prevádzky. Hlavná pozornosť bola venovaná najmä zabezpečeniu spoľahlivému toku potrebných informácií do centra v reálnom čase. V súvislosti s tým sa zahájili práce na budovaní operatívnej databázy a vývoji špeciálneho spracovateľského softvéru.

Pokračovalo sa v budovaní pozemnej siete automatických staníc. V roku 2005 bolo zakúpených 53 ks hydrologických automatických staníc s lokálnym záznamom a 63 ks automatických hydrologických staníc s diaľkovým prenosom údajov. Boli zabezpečené potrebné rekonštrukcie pre inštaláciu staníc.

Kalibrovali a testovali sa hydrologické predpovedné modely na pracoviskách v Bratislave, Žiline a Košiciach. Bola zahájená prezentácia operatívnych informácií na www stránke SHMÚ.

Významnou činnosťou v roku 2005 bola aj spolupráca s Technickou asistenciou financovanou z predvstupových fondov EÚ, ktorej úlohou bolo zhodnotenie aktuálneho stavu riešenia projektu POVAPSYS a príprava žiadosti o spolufinancovanie z fondov EÚ (kohézny fond alebo štrukturálne fondy) pre zostávajúcu časť projektu.

Odbor Kvalita ovzdušia

Odbor Kvalita ovzdušia zabezpečuje požiadavky zákona o ovzduší pre poverenú organizáciu, vyplývajúce pre ústav z poverenia MŽP.

Pre potreby systému včasného varovania obyvateľstva pri jadrových nehodách slúži monitorovacia sieť rádioaktivity životného prostredia, ktorá funguje od roku 1993. Táto sieť mala v roku 2005 21 staníc.

Národná monitorovacia sieť kvality ovzdušia v roku 2005 pozostávala z 40 automatických monitorovacích staníc s telemetrickým prenosom v 7 zónach a 2 aglomeráciách SR z toho je 5 staníc na sledovanie regionálneho znečistenia ovzdušia a chemizmu zrážkových vôd v rámci európskej siete EMEP/CLRTAP EHK OSN, z ktorých je 1 stanica aj v rámci GAW SMO celosvetovej siete. Výsledky monitorovania sú archivované v databáze „Ovzdušie“, ktorej jedným z výstupov je automatické generovanie operatívnych informácií pre orgány ochrany ovzdušia a pre verejnosť. Základným režimovým výstupom je ročenka „Správa o kvalite ovzdušia SR a podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečisťovaní v SR (za príslušný rok)“. Ročenky sú prístupné na web stránke SHMÚ. Merali sa znečisťujúce látky – ťažké kovy (arzén, kadmium a nikel) podľa požiadaviek 4. dcérskej smernice EÚ. Skúšobné laboratórium OKO získalo akreditáciu podľa STN EN ISO /IEC 17 025 na vykonávanie skúšok fyzikálnych a chemických vlastností v odobratých vzorkách ovzdušia a atmosférických zrážok v rozsahu akreditácie uvedeného v prílohe osvedčenia č. 110/S-148. Bola vyhodnotená kvalita ovzdušia v aglomeráciách a zónach Slovenska na základe meraní roku 2004. Referenčné laboratórium emisií v návaznosti na projekt medzilaborátorne porovnávacie meranie Oxocarb/2004 zrealizoval pre meracie subjekty, ktoré boli hodnotené stupňom nevyhoveli, opravné meranie. Účelom merania bola opätovná kontrola meracieho subjektu po uskutočnení jeho opravných opatrení. Ďalšia činnosť v rovine realizátora overovania profesijnej spôsobilosti bola realizácia medzilaborátorneho porovnávacieho merania Vinylchlorid 01/2005 s následným overením meracieho subjektu. Meranie bolo uskutočnené na základe konkrétnych požiadaviek emisných meracích subjektov v SR. Porovnanie bolo predmetne zamerané na stanovenie hmotnostnej koncentrácie vinylchloridu v plynnej matici. V rámci úloh zabezpečujúcich normatívnu spoluprácu v ISO a CEN technickej komisii SÚTN TK-28, laboratórium emisií zabezpečilo za podpory emisného normatívneho pripomienkovacieho informačného systému ENPIS zverejneného na internete pripomienkovanie ďalších v EU zavádzaných nových normatívnych dokumentov. Referenčné laboratórium emisií započalo II. etapu medzilaborátorneho porovnávacieho projektu Oxocarb/2004. Účelom projektu bolo v zmysle vyhlášky MŽP SR č.202/2003 Z.z. overiť profesnú spôsobilosť emisných meracích subjektov a pracovísk merajúcich pracovné prostredie v SR. Medzilaborátorne porovnanie bolo predmetne zamerané na stanovenie hmotnostnej koncentrácie vybraných kyslíkatých derivátov plyných organických znečisťujúcich látok. V rámci úloh zabezpečujúcich normatívnu

spoluprácu v ISO a CEN technickej komisii SÚTN TK-28, laboratórium emisií vyvinulo a na internete zverejnilo emisný normatívny pripomienkový informačný systém ENPIS (<http://pchmu217.shmu.sk>). V rámci riešenia Národného emisného informačného systému (NEIS) sa realizovala aktualizácia údajov o zdrojoch znečisťovania ovzdušia za rok 2004 (informácie sú prístupné na www.shmu.sk), spracovaná bola nová verzia programu NEIS, ktorej užívateľmi sú pracovníci ObÚ a KÚ životného prostredia. Inventarizácia emisií skleníkových plynov, základných znečisťujúcich látok, nemetánových prchavých látok, ťažkých kovov, perzistentných organických látok a pevných častíc sa realizovala v súlade s medzinárodnými požiadavkami reportingu pre UN FCCC, UNECE a EC. Emisné inventúry sú prístupné na stránke www.enviro.gov.sk. Radiačná monitorovacia sieť SHMÚ pozostáva z 23 detektorov príkonu dávkového ekvivalentu gama žiarenia umiestnených na profesionálnych meteorologických staniciach, 4 aerosólových zberačov VAJ-01 a jedného automatického aerosólového zberača AMS-02, ktorý je súčasťou rakúskej monitorovacej siete aerosólov. Výsledky monitorovania sú zaznamenávané v radiačnej databáze, z ktorej sú generované výstupy pre všetkých užívateľov. Verejnosť je o hodnotách denného priemeru príkonu dávkového ekvivalentu gama žiarenia informovaná prostredníctvom internetu a teletextu STV1.

Odbory pre zabezpečenie chodu ústavu:

- Ekonomika a správa financií
- Riadenie a rozvoj ľudských zdrojov
- Obchodno-technické činnosti

Odbory komplexne zabezpečujú prevádzkovú a metodickú činnosť v oblasti financií, ľudských zdrojov, služieb, správy majetku a marketingu.

V prevádzkovej činnosti zabezpečujú najmä:

- prípravu, zostavovanie, kontrolu a schválenie rozpočtu príjmov, výdavkov, nákladov a výnosov ústavu,
- riadenie rozpočtového hospodárenia,
- posudzovanie a vyhodnocovanie čerpania bežných a kapitálových výdavkov,
- sledovanie a hodnotenie finančného plnenia Plánu úloh SHMÚ,
- kontrolu, spracovávanie a vydávanie prehľadu čerpania bežných a kapitálových výdavkov,
- komplexné vedenie a spracovanie účtovných operácií v oblasti záväzkov a pohľadávok, nákladov a výnosov, fondov, odpisov, príjmov zamestnancov a odvodových a daňových povinností za zamestnávateľa a zamestnanca,
- odbornú prípravu a systematické vedenie údajov o vzdelávacích aktivitách zamestnancov,
- komplexné spracovanie príjmov zamestnancov,
- agendu zahraničných pracovných ciest,
- riadenie správy a hospodárenia majetku,
- koordináciu plnenia schválenej odpisovej politiky,
- organizovanie prepravných služieb,
- správu registratúry, knižnice a archívu,
- v rámci svojich kompetencií včasné a pravdivé poskytnutie informácií v zmysle zákona ^{3/},
- činnosti súvisiace s registratúrnym poriadkom,
- organizáciu a riadenie:
 - príjmov a výdavkov SHMÚ cez Štátnu pokladnicu,
 - personálnej politiky a politiky odmeňovania zamestnancov,
 - účtovníctva SHMÚ,
 - údržby majetku,
 - verejného obstarávania SHMÚ,
 - marketingových aktivít ústavu.

V metodickej činnosti zabezpečujú najmä:

- vydávanie usmernení pre oblasť rozpočtu, účtovníctva, odmeňovania, vzdelávania, služieb, hospodárenia a správy majetku a marketingu,
- poskytovanie odborných konzultácií útvarom SHMÚ v riadených oblastiach,
- spoluprácu s externými národnými a medzinárodnými inštitúciami.

Odbor Kontrola

Odbor Kontrola zabezpečuje:

- riadenie, koordináciu, organizovanie a metodické usmerňovanie vnútorného kontrolného systému v SHMÚ,
- vykonávanie špecializovanej odbornej kontrolnej činnosti – následné kontroly v zmysle zákona o kontrole v štátnej správe vo všetkých činnostiach, ktoré ústav vykonáva, v rozsahu na celom území Slovenska, zisťuje sa nimi súlad kontrolovaných skutočností s platnými právnymi predpismi,
- vykonávanie špecializovanej odbornej kontrolnej činnosti – priebežné a následné finančné kontroly v zmysle zákona o finančnej kontrole, overuje sa nimi dodržanie všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť vynaložených finančných prostriedkov,
- overovanie splnenia opatrení prijatých na nápravu nedostatkov zistených vnútornou i vonkajšou kontrolou a na odstránenie ich vzniku,
- analýza a hodnotenie kontrolovaných činností a návrhy opatrení na skvalitnenie práce, s maximálnym eliminovaním možnosti vzniku nedostatkov,
- evidovanie a vybavovanie sťažností, oznámení a podnetov fyzických i právnických osôb v súlade s ustanoveniami zákona o sťažnostiach,
- vypracovanie ročného Plánu kontrolnej činnosti v SHMÚ a jeho vyhodnotenie,
- evidencia a uloženie správ, protokolov a záznamov z výsledkov vonkajšej i vnútornej kontroly,
- spolupráca s manažérom kvality v SHMÚ pri koordinácii a riešení úloh v oblasti zavádzania, udržiavania a zvyšovania účinnosti systému kvality v podmienkach SHMÚ.

2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie

Vedenie ústavu formulovalo víziu v strednodobom horizonte pre Slovenský hydrometeorologický ústav ako *„Vytvorenie úspešnej a konkurencieschopnej inštitúcie, tak na národnej, ako aj medzinárodnej úrovni, v oblasti monitoringu a hodnotenia ovzdušia a vôd, s vysokým kreditom dôveryhodnosti pre partnerov a primeranými podmienkami pre rast a spokojnosť vlastných zamestnancov a užívateľov služieb a produktov ústavu“.*

Poslanie organizácie

Slovenský hydrometeorologický ústav je odbornou príspevkovou organizáciou, ktorého poslaním je:

- monitorovanie kvantitatívnych a kvalitatívnych parametrov, charakterizujúcich stav ovzdušia a vôd na území Slovenskej republiky,
- zhromažďovanie, overovanie, hodnotenie, archivácia a interpretácia údajov a informácií o stave a režime ovzdušia a vôd,
- poskytovanie údajov a informácií o stave a režime ovzdušia a vôd užívateľom a verejnosti,
- štúdium a popis dejov v atmosfére a hydrosfére.

Napínaním týchto úloh ústav prispieva k realizácii potrieb Slovenskej republiky v nasledujúcich oblastiach:

- ochrana životov a majetku,
- aktivity krízové manažmentu SR,
- ochrana prírodného prostredia a podpora ekonomického rozvoja na princípoch trvalo udržateľného rozvoja.

Strednodobý výhľad organizácie

Čistý vzduch, dostatok vody s vhodnou kvalitou a hospodárenie s vodou, adaptácia na klimatickú zmenu, ochrana pred povodňami a prírodnými katastrofami patria medzi aktuálne problémy v súčasnosti a aj v najbližšej budúcnosti.

Temer všetky krajiny sveta majú fungujúcu hydrometeorologickú alebo meteorologickú službu a hydrologickú službu. Dôležitým aspektom ich činnosti je medzinárodná spolupráca. Dodržiavanie princípu slobodnej výmeny meteorologických a hydrologických dát medzi hydrometeorologickými organizáciami sveta je vyjadrením pochopenia nevyhnutnosti tejto spolupráce a nevyhnutnou podmienkou pre plnenie ich úloh. K tomu patrí aj solidarita a vzájomná pomoc medzi hydrometeorologickými organizáciami sveta, ktoré sú často na rôznom stupni vývoja. Atmosféra a hydrosféra sú však nedeliteľné a globálne aj regionálne kauzálne prepojené. Tým, že konkrétna krajina investuje do rozvoja hydrometeorologickej služby na svojom území prispieva aj do zvyšovania úrovne všetkých hydrometeorologických služieb minimálne v rámci

regiónu. Budovanie infraštruktúry, potrebnej pre medzinárodnú spoluprácu je ďalším záväzkom, najmä pre vyspelejšie krajiny. Globalizácia, ako vývojový fenomén, zasiahla oblasť hydrometeorologického zabezpečovania spoločnosti ešte skôr, ako sa prejavila v ostatných oblastiach.

Politický a spoločenský rámec činnosti ústavu je ovplyvnený aj vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie. Príslušnosť k tomuto spoločenstvu prinesie v oblasti hydrometeorologického zabezpečenia mnohé výhody, ale aj nové záväzky. SR sa stala členom Európskej environmentálnej agentúry a SHMÚ plní funkciu národných referenčných centier pre EEA. Význam tejto spolupráce bude narastať vzhľadom na očakávanú integráciu environmentálnych aktivít v Európe. Pre SHMÚ z tohto stavu vyplynuli povinnosti plniť náročné podmienky EÚ v oblasti monitoringu a hodnotení zložiek životného prostredia. Bude tiež potrebné zabezpečiť personálne, materiálne a finančne účasť na veľkých projektoch Európskej únie tak, aby naše aktivity v tejto oblasti prinášali zreteľný prospech pre našu krajinu.

S rešpektovaním týchto skutočností a trendov sú formulované aj úlohy Slovenského hydrometeorologického ústavu v časovom horizonte prvej dekády XXI. storočia. V súlade so štatútom SHMÚ sa predpokladá, že hlavnou úlohou SHMÚ v tomto období je a bude prevádzkovanie integrovaného celoplošného monitorovacieho systému pre sledovanie stavu a vývoja atmosféry a hydrosféry vo všetkých kľúčových aspektoch, t.j. kvalita a kvantita vody, kvalita ovzdušia, stav počasia a klímy a rádioaktivita životného prostredia. Pochopiteľne rovnako dôležitou úlohou bude analýza a vedecké štúdium informácií, získaných v rámci monitoringu, najmä analýza dlhodobých trendov a rozvoj predpovedných metód, tak typických pre prax hydrometeorologickej služby. Rovnako dôležitou úlohou bude prevádzkovanie informačného systému, ktorý zabezpečí nielen spracovanie a archiváciu dát, ale aj ich poskytovanie všetkým súčasným a budúcim užívateľom v operatívnom aj neoperatívnom režime s uplatnením princípu integrovaného manažmentu krajiny. Špeciálnou oblasťou aktivít SHMÚ, ktorú je potrebné rozvíjať v budúcich rokoch sú služby pre krízový manažment Slovenskej republiky a vydávanie varovaní a predpovedí katastrofických javov hydrometeorologického pôvodu.

Takto stanovený cieľ však implicitne zahrňuje aj požiadavku na nepretržitú modernizáciu technologickej a informačnej infraštruktúry SHMÚ v budúcich rokoch. V tomto zmysle je kľúčovou aktivitou SHMÚ pre obdobie do roku 2010 projekt Povodňový varovný a predpovedný systém Slovenskej republiky (POVAPSYS), schválený vládou SR, financovaný zo štátneho rozpočtu a zo zdrojov Európskej únie a otvorený na začiatku roku 2003. Jeho cieľom je zlepšenie predpovedných kapacít SHMÚ, najmä v oblasti predpovedania povodní. Projekt však prispeje aj k výraznej modernizácii infraštruktúry SHMÚ v budúcom období a veľmi pozitívne ovplyvní schopnosť SHMÚ uspokojovať požiadavky užívateľov.

Medzinárodná spolupráca v rámci SHMÚ sa ešte viac ako doteraz stane prostriedkom pre zabezpečenie rozvoja inštitúcie. Bude sa rozvíjať tradične dobrá bilaterálna spolupráca so susednými krajinami v oboroch, ktoré patria do kompetencie SHMÚ. Na regionálnej úrovni sa SHMÚ zapojí do projektov v rámci stredoeurópskeho regiónu (napr. RC LACE, GWP) a v rámci európskeho regiónu (EUMETSAT, Európske centrum pre strednodobé predpovede, International Water Assessment Centre, projekt AROME). Hlavným partnerom na globálnej úrovni bude, tak ako doteraz, Svetová meteorologická organizácia. V minulých rokoch boli vytvorené dobré predpoklady, aby experti SHMÚ a aj SHMÚ ako celok hrali v rámci medzinárodnej spolupráce aktívnu úlohu. Členstvo Slovenskej republiky v Európskej únii je tiež stimulátorom spolupráce s ostatnými členskými krajinami.

Je zrejmé, že vývoj operačného prostredia SHMÚ a požiadavky zákazníkov ovplyvnia aj inštitucionálny charakter SHMÚ. Možno jednoznačne konštatovať, že sa osvedčil model inštitúcie, v ktorej je integrovaná meteorológia, klimatológia, letecká meteorológia, operačná hydrológia, monitoring kvantity a kvality vody, ovzdušia a rádioaktivity. Zvlášť pre menšie krajiny je to pravdepodobne jeden z optimálnych modelov. Integrované tendencie už v súčasnosti presahujú rámec hydrometeorologických služieb a zasahujú celú oblasť vodného hospodárstva a krízového manažmentu. V súčasnom období sa pokračuje a bude pokračovať vývoj vnútorného manažérskeho a operačného prostredia v SHMÚ s cieľom zabezpečiť flexibilitu a produktivitu inštitúcie. Štatút príspevkovej organizácie, ktorý v súčasnosti umožňuje rozvoj komerčných aktivít, poskytovanie služieb s pridanou hodnotou a rast produktivity pravdepodobne vyčerpá svoj potenciál v budúcich rokoch. Vývoj a modifikácia obdobných inštitúcií prebieha aj v zahraničí, pričom pôsobia nielen objektívne ekonomické podmienky, ale aj tradície konkrétnej krajiny. Ťažko odhadnúť ďalší vývoj, ale možno konštatovať, že všeobecne sa potvrdzuje a bude potvrdzovať nepostrádateľnosť hydrometeorologických služieb pre ekonomiku a každodenný život jednotlivých krajín a spoločenstiev so súčasným posilňovaním tendencií k vyššej produktivite a efektívnosti využitia finančných prostriedkov. Možno očakávať, že obdobný trend sa presadí aj v našej krajine.

3. Kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie

Rovnako ako v minulosti, aj v roku 2005 Slovenský hydrometeorologický ústav uzatvoril kontrakt s MŽP SR. Kontrakt bol uzatvorený v januári 2005 (**príloha 1**). Súčasťou kontraktu je zoznam všetkých úloh ústavu (**príloha 2**). Zoznam obsahuje všetky úlohy ústavu, t. j. hlavné aj režijné, ktoré sú financované z prostriedkov štátneho rozpočtu, v rozdelení na bežné výdavky a kapitálové výdavky.

V úlohách sú zahrnuté všetky činnosti spojené s riadením ústavu, odborný výkon činností jednotlivých divízií a odborov, vrátane režijných odborov a to ekonomickej činnosti, personálnej činnosti, obchodno-technických činností, kontrolnej činnosti a ostatnej administratívy nevyhnutnej pre zabezpečenie žiaduceho chodu prevádzky ústavu.

Pri vyhodnotení Kontraktu (**príloha 2a**), ktorého neoddeliteľnou súčasťou bolo aj vyhodnotenie vecného plnenia úloh SHMÚ za rok 2005 uvádzame, že všetky ciele ústavu, tak ako boli formulované v schválenom Kontrakte na rok 2005, boli splnené. Všetkým užívateľom výstupov jednotlivých úloh, ktorí sú uvedení ako kľúčoví užívatelia boli výsledky odovzdané v požadovaných termínoch a v požadovanej forme a kvalite.

4. Činnosti / produkty organizácie

Hlavné činnosti a úlohy a aktivity Slovenského hydrometeorologického ústavu v roku 2005 sú popísané v troch prílohách:

1. **Plán hlavných úloh SHMÚ na rok 2005** (**príloha č. 3**)
2. **Vyhodnotenie Plánu hlavných úloh SHMÚ za rok 2005** (**príloha č. 4**)
3. **Plán hlavných úloh SHMÚ na rok 2005 - podrobné finančné plnenie k 31.12.2005** (**príloha č. 5**)

Plán hlavných úloh obsahuje nasledovné informácie:

Názov úlohy s poradovým číslom, zdroje financovania nákladov úlohy, t. j. finančné zabezpečenie, vedúceho úlohy, druh úlohy podľa zaradenia do kategórie I.- VIII.:

- I. - Konceptie, programy a metodiky,
- II. – legislatívne úlohy,
- III. – veda, výskum, výchova a vzdelávanie,
- IV. – monitoring, informatika a dokumentácia,
- V. – edičná činnosť,
- VI. – investičné akcie, budovanie a údržba zariadení,
- VII. – medzinárodná spolupráca,
- VIII. – iné úlohy.

V dokumente **Vyhodnotenie Plánu hlavných úloh SHMÚ za rok 2005**, ktorý bol odsúhlasený poradou ministra MŽP SR dňa 9. 2. 2006 je uvedený plán a skutočné čerpanie finančných prostriedkov na jednotlivé úlohy zo všetkých zdrojov financovania, t. j. z rozpočtu rezortu MŽP SR, ako aj z iných zdrojov financovania, stručná charakteristika zásadných výstupov z jednotlivých úloh a druh kategórie, do ktorej jednotlivá úloha prislúcha. Na konci prílohy je uvedený prehľad celkového skutočného čerpania finančných prostriedkov za rok 2005. Prehľad je spracovaný za celý SHMÚ.

Medzi finančne najnáročnejšie úlohy SHMÚ patria: POVAPSYS – povodňový varovný a predpovedný systém a ČMS - čiastkové monitorovacie systémy (kvalita ovzdušia, voda, meteorológia a klimatológia a rádioaktivita), zabezpečenie Národného telekomunikačného centra na vnútroštátnu a medzinárodnú výmenu informácií, údržba a opravy siete meteorologických a klimatologických staníc, zabezpečenie dohôd s pozorovateľmi na meracích staniciach SHMÚ, modernizácia letiskových meteorologických pozorovacích systémov, predpoveď počasia a výstražná služba pre letectvo .

Časť prostriedkov sa však vyčleňuje aj na výskum a vývoj, keďže SHMÚ je akreditované ako nesamostatné pracovisko výskumu a vývoja v oblasti meteorológie, klimatológie, hydrológie a ochrany životného prostredia. Oblasť výskumu a vývoja je podrobnejšie rozpisovaná v časti 8. Hodnotenie a analýza vývoja SHMÚ za rok 2005.

5. Rozpočet organizácie

MŽP SR rozpísalo pre SHMÚ listom č. 103/2005-8.1 zo dňa 4. 2. 2005 záväzné ukazovatele na rok 2005 nasledovne:

	v tis. Sk
Výdavky spolu	380 735
v tom : POVAPSYS	90 000
Monitoring	61 200
 v tom: Bežný transfer 640	 229 535
z toho: príspevok na činnosť POVAPSYS	80 000
Monitoring	55 200
 Kapitálový transfer 720	 16 000
z toho: POVAPSYS	10 000
Monitoring	6 000

Záväzné ukazovatele štátneho rozpočtu boli v priebehu roka 2005 pre SHMÚ upravované rozpočtovými opatreniami MŽP SR č. 1 – 6/2005, ktoré boli priebežne zapracované do rozpočtu SHMÚ.

Rozpísaný transfer MŽP SR pre SHMÚ a následne upravený v zmysle zaslaných rozpočtových opatrení je v nasledujúcej tabuľke.

Prehľad rozpísaného a upraveného rozpočtu za rok 2005

(v tis. Sk)

zdroj financií	schválený plán.	upravený	Rozdiel upraveného oproti
	rozpočet na r. 2005	rozpočet k 31. 12. 2005	schválen. rozpočtu
transfer BV	364 735	354 462	- 10 273
z toho:			
BV	229 535	229 535	0
Rozp. opatr.			
úprava platových taríf		2 660	+ 2 660
POV/BV	80 000	80 000	
ČMS/BV	55 200	39 142	- 16 058
Projekty		275	+ 275
Environmentálny projekt		190	+ 190
Realizácia environmentálnych projektov		2 500	+ 2 500
Program.....		160	+160
transfer KV	16 000	11 500	- 4 500
z toho:			
POV/KV	10 000	5 500	- 4 500
ČMS/KV	6 000	6 000	
S p o l u r. 2005	380 735	365 962	- 14 773

Ako z uvedeného prehľadu vidieť, SHMÚ boli z transferu MŽP SR pôvodne rozpísané finančné prostriedky vo výške 380 735 tis. Sk, avšak rozpočtovými opatreniami bol pôvodný transfer znížený a rozpis upravený o 14 773 tis. Sk. Upravený rozpočet na rok 2005 na pokrytie činnosti ústavu predstavoval celkom 365 962 tis. Sk, z toho bežné výdavky 354 462 tis. Sk a kapitálové výdavky 11 500 tis. Sk.

V nasledujúcej tabuľke je upravený rozpočet na rok 2005 v zmysle zaslaných rozpočtových opatrení č. 1 – 6/2005, ktoré SHMÚ dostal v priebehu roka.

Prehľad rozpočtových opatrení z MŽP SR za rok 2005

záväzné ukazovatele		364 735	16 000
z toho	Čiastkový monitorovací systém (ČMS)	55 200	6 000
	POVAPSYS	80 000	10 000
RO 1/2005	"Redukovaný program monitorovania stavu vôd v roku 2005 - sledovanie kvality vody" - úprava ČMS	-16 058	
RO 2/2005	Projekt "Genetické zdroje Slovenska" Viazanie kapitálových výdavkov na POVAPSYS	+ 275	-4 500
RO 3/2005	Úprava stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme	+ 2 660	
RO 4/2005	Realizácia environmentálnych projektov	+ 2 500	
RO 5/2005	Environmentálny projekt - Vypracovanie Štvrtej národnej správy SR o zmene klímy	+ 190	
RO 6/05	Program rozvoja techn. nástrojov pre realizáciu environmentálnej politiky SR v podmienkach rezortu životného prostredia	+ 160	
Upravený rozpočet		354 462	11 500

Plnenie príjmov

Celkové skutočné príjmy SHMÚ za rok 2005 sú v nasledujúcej tabuľke:

Prehľad príjmov za rok 2005	tis. Sk
Transfer – Bežné výdavky	354 462
Transfer – Kapitálové výdavky	11 500
Tuzemské granty na projekty	717
Zahraničné granty na projekty	13 043
Príjmy z prenájmu vlastného majetku	1 401
Príjmy z predaja služieb	51 056
Príjmy z predaja vlastného majetku	131
Úroky na bankových účtoch	151
Príjmy spolu	432 461

Rozpísané finančné prostriedky ako príjmy SHMÚ v roku 2005 za účelom splnenia úloh, ústav čerpal v zmysle zriaďovateľom rozpísaných finančných prostriedkov a zaslaných rozpočtových opatrení v celkovom objeme 354 462 tis. Sk na bežné výdavky a 11 500 tis. Sk na kapitálové výdavky. Celková hodnota prijatých finančných prostriedkov z transferu MŽP SR predstavuje 365 962 tis. Sk. Celkové prijaté finančné prostriedky 432 461 tis. Sk, vrátane grantov vo výške 13 760 tis. Sk ústav čerpal na činnosti, ktoré sú vymedzené zriaďovateľom v súlade s plnením úloh a ostatných činností. Vlastnou činnosťou získal ústav v roku 2005 celkom 51 056 tis. Sk a to konkrétne z predaja služieb, z predaja majetku – opotrebované a pre ďalšie používanie už nerentabilné osobné motorové vozidlá a z prenájmu majetku.

Čerpania výdavkov

Čerpanie finančných prostriedkov z transferu MŽP SR na zabezpečenie jednotlivých činností ústavu je v **prílohe č. 6** k záverečnému účtu za rok 2005.

Tabuľka č. 1 popisuje čerpanie zo zdroja 111 – dotácia z MŽP SR, pričom je použitá funkčná klasifikácia 0 530 a funkčná klasifikácia 0 560.

Za funkčnú klasifikáciu 0 530 predstavuje čerpanie :

Bežné výdavky 272 527 tis. Sk

Z toho: 610 109 322
620 37 247
630 124 087
640 1 871
641

Kapitálové výdavky

700 6 000

Za funkčnú klasifikáciu 0560 predstavuje čerpanie:

Bežné výdavky 81 935 tis. Sk

Z toho: 610 1 482
620 523
630 79 930

Kapitálové výdavky

700 5 500

Spolu čerpanie zo zdroja 111 predstavuje za bežné výdavky 354 462 tis. Sk a za kapitálové výdavky 11 500 tis. Sk.

V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka, kedy čerpanie zo zdroja 111, z bežných výdavkov predstavovalo 339 141 tis. Sk, čerpanie bežných výdavkov v roku 2005 predstavuje nárast o 15 321 tis. Sk, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje nárast o

4,5 %. Tento nárast však nepokrýva ani inflačný koeficient, ani ceny vstupov, ktoré neustále rastú.

Čerpanie kapitálových výdavkov v porovnaní s rokom 2004 zo zdroja 111, kedy tieto vykazovali čerpanie vo výške 71 178 tis. Sk predstavuje v roku 2005 pokles o 59 678 tis. Sk, t. j. v percentuálnom vyjadrení je to pokles o 161,6 %. Pokles kapitálových výdavkov súvisí s poklesom finančných prostriedkov, na Povapsys, ktorý v roku 2005 zahájil prevádzkovú fázu, na ktorú už nebolo treba vynakladať toľko investícií ako v minulosti.

Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky z transferu MŽP SR ústav čerpal na POVAPSYS a ČMS.

Povodňový varovný a predpovedný systém (POVAPSYS)

V rozpise záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2005 boli zapracované výdavky na POVAPSYS vo výške 90 000 tis. Sk, z toho bežné výdavky 80 000 tis. Sk a kapitálové výdavky 10 000 tis. Sk.

Rozpočtovým opatrením č. 2/2005 zo dňa 29.4.2005 č. 372/2005-8 bol kapitálový transfer viazaný vo výške 4 500 tis. Sk.

Po úpravách bol rozpočet a čerpanie nasledovné:

POVAPSYS	bežné výdavky	kapitálové výdavky
obdržané finančné prostriedky	80 000 000,- Sk	5 500 000,- Sk
vyčerpané finančné prostriedky	80 000 000,- Sk	5 500 000,- Sk

V súlade s uzavretými zmluvami boli splnené stavebno-konštrukčné práce, softvérové a počítačové vybavenie pracoviska, inštalovanie automatických pozemných staníc a prenos údajov z nich do 4 regionálnych zberných centier, následne ich prenos po telekomunikačnej sieti do Dohľadového centra v Bratislave.

Aj v roku 2005 bola pozornosť venovaná výskumno-vývojovým prácam na dobudovaní Operatívnej databázy POVAPSYS-u a rozvoju predpovedných hydrologických a meteorologických metód a modelov. Aj v tejto oblasti práce postúpili a dosiahol sa žiaduci efekt. Pokračovali dodávky služieb technickej pomoci pre projekt "Odborná pomoc pri príprave prioritných preventívnych opatrení v SR, POVAPSYS" s víťazom súťaže Haskoning Nederland B. V. a Turcan Consulting.

Prostriedky za rok 2005 boli čerpané v celkovej sume 85 500 tis. Sk, z toho kapitálové činia 5 500 tis. Sk a bežné 80 000 tis. Sk. Poskytnuté finančné prostriedky z transferu MŽP SR boli vyčerpané v súlade s plnením úloh POVAPSYSu a nie je potrebné vykonať zúčtovanie so štátnym rozpočtom.

Čiastkový monitorovací systém (ČMS)

Rozpisom záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2005 boli SHMÚ schválené výdavky vo výške 61 200 tis. Sk na budovanie a prevádzkovanie monitorovacích systémov, z toho **bežný transfer 55 200 tis. Sk** a **kapitálový transfer 6 000 tis. Sk**. Rozpočtovým opatrením č. 1 zo dňa 8.4.2005 č. 328/2005-8 bol rozpočet na ČMS voda **znižený o 16 058 tis. Sk**. Rozpočet na ČMS bol nasledovný:

ČMS	bežné výdavky	kapitálové výdavky
obdržané finančné prostriedky:	39 142 000,- Sk	6 000 000,- Sk
vyčerpané finančné prostriedky:	39 142 000,- Sk	6 000 000,- Sk
- ovzdušie	14 900 000,- Sk	3 000 000,- Sk
- rádioaktivita	1 500 000,- Sk	-
- meteorológia a klimatológia	5 200 000,- Sk	1 000 000,- Sk
- voda	17 542 000,- Sk	2 000 000,- Sk
spolu čerpanie:	39 142 000,- Sk	6 000 000,- Sk

MŽP SR poveril SHMÚ plniť funkciu strediska pre 4 Čiastkové monitorovacie systémy (ČMS): Kvalita ovzdušia, Voda, Rádioaktívita ŽP a Meteorológia a klimatológia.

Kapitálové výdavky určené na pokrytie činnosti súvisiacich s monitoringom boli SHMÚ vyčerpané a nie je potrebné vykonať žiadne zúčtovanie so ŠR.

Záver

Celkové finančné prostriedky z transferu MŽP SR, ktoré SHMÚ mohol čerpať na pokrytie činnosti v súvislosti s plnením úloh za rok 2005 boli vo výške:

Transfer MŽP SR	365 962 000,00 Sk
Skutočné čerpanie z transferu v SHMÚ bolo:	365 962 000,00 Sk
Rozdiel:	0,00 Sk

Záverom možno konštatovať, že oproti roku 2004, kedy bolo z transferu MŽP SR vyčerpaných 410 318 935,16 Sk, ústav v roku 2005 dostal a vyčerpal 365 962 000,- Sk, t. j. o 10,82 % menej finančných prostriedkov. Finančné prostriedky poskytnuté z transferu MŽP SR boli čerpané na účel, pre ktorý boli poskytnuté v zmysle splnenia úloh ústavu za rok 2005.

Okrem finančných prostriedkov rozpísaných zriaďovateľom, ústav zabezpečoval plnenie úloh aj z vlastných zdrojov, ktoré sú vyjadrené v **prílohe č. 6** (tabuľka č. 2 - zdroj 45). Za rok 2005 dosiahli 46 381 tis. Sk. Tieto tržby boli dosiahnuté z predaja vlastných služieb ústavu. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka tieto zdroje ostali na porovnateľnej úrovni a rovnako aj čerpanie z tohto zdroja financovania je porovnateľné s rokom 2004.

Ďalej ústav hospodáril s prostriedkami, ktoré sú účelovo určené na pokrytie medzinárodných projektov a v tabuľke sú uvedené ako účelovo viazané finančné zdroje. Vid' **príloha č. 6** (tabuľka č. 3 - zdroj 35). Ich plnenie za rok predstavuje 13 152 tis. Sk. Ich čerpanie predstavuje v porovnaní s rokom 2004 pokles o 3 576 tis. Sk, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje pokles o 20,63 %. Tieto zdroje ústav neplánuje, ale obhospodarovanie týchto finančných prostriedkov vyplýva z ich prijatia na konkrétne projekty, ktoré ústav v priebehu roka zabezpečuje ako plnenie úloh v rámci svojho predmetu činnosti.

Ústav hospodáril v roku 2005 aj s fondom reprodukcie, ktorý bol tvorený z odpisov z vlastného majetku. Čerpanie finančných prostriedkov z fondu reprodukcie je v **prílohe č. 6** (tabuľka č. 4 - zdroj 41). Čerpanie týchto finančných zdrojov ostáva na porovnateľnej úrovni minulého roka. Fond reprodukcie ústav tvorí z pretransformovaných prostriedkov štátneho rozpočtu, ako aj z vlastných zdrojov na pokrytie odpisov z majetku, ktorý ústav obhospodaruje v zmysle zákona o správe majetku štátu.

Možno konštatovať, že všetky finančné prostriedky boli čerpané v súlade so schváleným rozpočtom SHMÚ a schváleným plánom úloh SHMÚ na rok 2005. Všetky finančné prostriedky boli rozpísané a zaúčtované v zmysle zákonných predpisov v oblasti rozpočtovania, financovania a účtovania. Pri ich vynakladaní na plnenie úloh ústav postupoval s maximálnou hospodárnosťou. Čerpanie všetkých výdavkov sa realizovalo v systéme Štátnej pokladnice.

Čerpanie výdavkov SHMÚ za rok 2005 podľa ekonomickej a funkčnej klasifikácie a podľa jednotlivých zdrojov je spracované v prehľadných tabuľkách, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou záverečného účtu.

Všetky finančné prostriedky, ktoré SHMÚ čerpal na pokrytie svojej činnosti boli rozpísané v Štátnej pokladnici, prostredníctvom systému cez Rozpočtový informačný systém a v tomto systéme boli aktualizované aj všetky rozpočtové opatrenia. Plánovanie a realizácia úhrad bola v Štátnej pokladnici vykonávaná v aplikácii Man Ex – riadenie výdavkov, ktorá slúži klientom Štátnej pokladnice na riadenie a správu ich výdavkov, v súlade so zákonom č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici v znení neskorších predpisov.

Prostriedky na projekty

Rozpočtovým opatrením č. 1/2005 zo dňa 8.4.2005 č. 328/2005-8 MŽP pridelo SHMÚ finančné prostriedky vo výške 275 tis. Sk na riešenie projektu „Genetické zdroje Slovenska“. Rozpočtovým opatrením č. 4/2005 zo dňa 13.7.2005 č. 638/2005-8 v nadväznosti na Rozhodnutie ministra životného prostredia SR na financovanie projektov v roku 2005 sme dostali finančné prostriedky vo výške 2 500 tis. Sk. Rozpočtovým opatrením č. 5/2005 zo dňa 27.7.2005 č. 638/2005-8 sme mali upravený rozpočet o 190 tis. Sk na riešenie environmentálnych projektov.

Rozpočtovým opatrením č 6/2005 zo dňa 30.9.2005 č. 854/2005-8 na základe uznesenia operatívnej porady ministra ŽP SR bol upravený rozpočet o 160 tis. Sk.
Spolu na riešenie environmentálnych projektov sme dostali finančné prostriedky vo výške 3 125 tis. Sk.

„Pravidelná aktualizácia projekcií tuhých znečisťujúcich látok, oxidu siričitého, oxidov dusíka, oxidu uhľoňatého, amoniaku a nemetánových prchavých organických látok (NMVOC) na rok 2010“

pridelené finančné prostriedky: **180 000,- Sk**
vyčerpané finančné prostriedky: **180 000,- Sk**

Aktualizovali sa projekcie uvedených znečisťujúcich látok za SR podľa postupov a metodík odporúčaných EK za roky 2005 – 2030.

„Implementácia vyhlášky MŽP SR č. 61/2004 Z.z., ktorou sa ustanovujú požiadavky na vedenie prevádzkovej evidencie a rozsah ďalších údajov o stacionárnych zdrojoch do NEIS – 2. etapa“

pridelené finančné prostriedky: **245 000,- Sk**
vyčerpané finančné prostriedky: **245 000,- Sk**

Úlohou bolo rozšíriť systém NEIS o evidenciu emisných limitov a o evidenciu dokumentov o zdroji znečisťovania ovzdušia na lokálnej úrovni (OÚ ŽP v súlade s požiadavkami vyhlášky MŽP SR č. 61/2004 Z. z.).

„Vytvorenie archívu dokumentov na internete pre informačný systém o ochrane ovzdušia pri prevádzke zdrojov“

pridelené finančné prostriedky: **245 000,- Sk**
vyčerpané finančné prostriedky: **245 000,- Sk**

Vytvorenie internetového archívu dokumentov orgánov štátnej správy ochrany ovzdušia v rezorte životného prostredia pre splnenie povinností vyplývajúcich z § 3 vyhlášky MŽP SR č. 61/2004 Z. z. a § 7 ods. 1, 2 zákona č. 205/2004 Z. z.

„Projekcie emisií skleníkových plynov v prierezových rokoch 2010, 2015 a 2020. Kvantifikovanie účinku politiky a opatrení na obmedzenie alebo zníženie emisií“

pridelené finančné prostriedky: **90 000,- Sk**
vyčerpané finančné prostriedky: **90 000,- Sk**

V rámci projektu boli vypracované požadované projekcie emisií pre potreby 4. Národnej správy o zmene klímy a Rozhodnutia 280/2004/ES.

„Analýza stavu implementácie Smernice č. 94/63 o znižovaní emisií prchavých organických zlúčenín vyplývajúcich zo skladovania benzínu a pri jeho distribúcii z terminálov na čerpace stanice a Vyhlášky MŽP SR č. 704/2002 Z. z.“

pridelené finančné prostriedky: **240 000,- Sk**
vyčerpané finančné prostriedky: **240 000,- Sk**

Príprava podkladov pre vypracovanie správy o implementácii Smernice 94/63/ES o znižovaní emisií prchavých organických zlúčenín, ktorá má byť predložená do 30.9.2006.

„Vypracovanie Štvrtej národnej správy SR o zmene klímy“

pridelené finančné prostriedky: **190 000,- Sk**
vyčerpané finančné prostriedky: **190 000,- Sk**, z toho 40 000,- Sk OON+320,- Sk odvody

Projekt sa zamerlal na vypracovanie a publikovanie 4. Národnej správy SR o zmene klímy v slovenskom a anglickom jazyku. Potreba publikovať v poradí už štvrtú Národnú správu vyplýva z medzinárodných požiadaviek Dohovoru o zmene klímy (UN FCCC) a Kjótskeho protokolu.

„Koncipovanie a riadenie environmentálnej politiky, koordinácia programov“

pridelené finančné prostriedky: **160 000,- Sk**

vyčerpané finančné prostriedky: **160 000,- Sk**, z toho 101 000,- Sk OON + 808,- Sk odvody

Spracovanie záverečnej správy „Parametrizácia vybraných metód výpočtov N-ročných prietokov na malých povodiach“.

„Genetické zdroje Slovenska“

pridelené finančné prostriedky: **275 000,- Sk**

vyčerpané finančné prostriedky: **275 000,- Sk**

Spolupráca pri technickom zabezpečení twinning projektu GMO, na spracovaní rukopisu „Zákon o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov s komentárom a súvisiace dokumenty“.

„Operatívne a komplexné riešenie odtokových pomerov v oblasti Tatier po veternej smršti“

pridelené finančné prostriedky: **1 500 000,- Sk**

vyčerpané finančné prostriedky: **1 500 000,- Sk**

Spracovanie a realizácia matematických modelov odtoku zo snehu v oblasti Tatier. V rámci projektu sa denne hodnotila hydrologická situácia v oblasti postihnutej kalamitou. Ďalej sa uskutočnilo aj testovanie predpovedí odtoku zo snehu.

Výdavky SHMÚ podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie na environmentálne projekty za rok 2005

zdroj 111

funkčná klasifikácia 0530

Kód	Názov	600 - Bežné výdavky			
		Rozpočet		Plnenie	
		Schválený	Upravený	Suma	%
600	Bežné výdavky	0	1 190	1 190	100,00
630	Tovary a služby	0	1 190	1 190	100,00
632	Energie, voda a komunikácie	0	0	21	0,00
633	Materiál	0	0	16	0,00
637	Služby	0	1 190	1 153	96,89

zdroj 111
funkčná klasifikácia 0560

Kód	Názov	600 - Bežné výdavky			
		Rozpočet		Plnenie	
		Schválený	Upravený	Suma	%
600	Bežné výdavky	0	1 935	1 935	100,00
620	Poistné a príspevok do poisťovní	0	1	1	100,00
625003	Na úrazové poistenie	0	1	1	100,00
630	Tovary a služby	0	1 934	1 934	100,00
631	Cestovné náhrady	0	20	5	25,00
633	Materiál	0	0	198	0,00
635	Rutinná a štandardná údržba	0	35	64	182,86
637	Služby	0	1 879	1 667	88,72

Mimorozpočtové prostriedky na projekty

Čerpanie mimorozpočtových prostriedkov (v tis. Sk)

Názov projektu	bežné výdavky	z toho			spolu
		OON	odmeny	odvody	
APVT 3	55		13	7	55
Dioxínový projekt	73				73
Flámsko - slov. projekt	270				270
CEI Nowcasting	6				6
TISA	102				102
APVT 1	290				290
REBECCA	382	105			382
Kazachstan - UNDP	31		17	6	31
Družicové aplikácie	16				16
APVT 2	473		137	73	473
Hydrol. dni 2005	88				88
KNOW-HOW	102				102
GWP	11 264				11 264
Spolu:	13 152	105	167	86	13 152

Uvedené finančné prostriedky boli použité v jednotlivých úlohách SHMÚ na pokrytie aktivít na splnenie cieľov týchto úloh.

APVT 3 – Optimálna interpolácia meteorologických polí do pravidelnej siete s vysokým rozlíšením. Projekt sa sústredil na štúdium použiteľnosti metódy dynamickej adaptácie poľa vetra pre predpoveď nebezpečných javov pomocou atmosférického modelu ALADIN a na implementáciu tejto metódy do operatívnej prevádzky SHMÚ. V rámci projektu začala príprava na spracovanie 10 ročného radu údajov z projektu ERA40 metódou dynamickej adaptácie v spolupráci s Environmentálnou agentúrou v Slovinsku. Nositeľom projektu je Fakulta matematiky, fyziky a informatiky UK Bratislava.

Dioxínový projekt – Cieľom projektu bolo spracovať harmonizovanú emisnú inventúru dioxínov do ovzdušia, vody a pôdy pre (bývalé) kandidátske a prístupové krajiny EU a vykonať sériu podporných meraní na významných zdrojoch v tejto oblasti. 2.2.2005 sa konal v Bruseli záverečný workshop. Projekt bol ukončený 1.3.2005, záverečná správa bola po zapracovaní pripomienok odoslaná na DG-ENV a umiestnená na web stránke http://www.shmu.sk/File/final_report.pdf. Výsledky projektu boli zhodnotené na meetingu TFEIP/EIONET vo Finsku (Tinus Pulles, TNO, Holandsko) v októbri 2005.

Flámsko – slovenský projekt – Zlepšenie monitorovania kvality ovzdušia a zavedenie pasívnych meraní SO₂, NO₂ a benzénu. Vyhodnotenie priestorového rozloženia znečistenia (SO₂, NO₂ a benzénu) v bratislavskej aglomerácii a v zóne Bratislavského kraja. Odborná pomoc pri akreditácii chemických laboratórií kvality ovzdušia.

CEI Nowcating – vývoj regionálneho systému Nowcasting pre stredoeurópske krajiny so zreteľom na konvektívne javy a hmly. Práce sa sústreďujú na vývoj nových algoritmov a programátorské práce pri implementácii vyvinutých algoritmov, tvorbu html stránok na zobrazenie nových produktov a uvádzanie nových produktov do operatívnej prevádzky. Štatisticky sa vyhodnocuje úspešnosť predpovedí. Organizujú sa stretnutia riešiteľov a školenia meteorológov. Všetky produkty vyvinuté v rámci projektu boli na SHMÚ zavedené do operatívnej prevádzky. Zrealizovali sa opatrenia na zvýšenie kvality a spoľahlivosti jednotlivých produktov.

TISA – Všetky vecné a formálne práce boli ukončené v 1.polroku 2005. V prvom polroku 2005 boli prezentované všetky koncové správy z projektu (vrátane všetkých príloh) spolu s ukázkovým demo programom MORES s výsledkami projektu a databázou TRIS, kde sú uložené všetky mapové a dátové podklady z projektu. V druhom polroku 2005 sa prezentovali výsledky projektu publikačnou činnosťou-formou odborných príspevkov a článkov.

APVT 1 – scenáre zmien vybraných zložiek hydrosféry a biosféry v SR v dôsledku klimatickej zmeny. Projekt sa sústredil na štúdium procesov odtoku z povodí s využitím matematického modelovania. Boli urobené výpočty hydrologických charakteristík. Nositeľom

Projektu je Ústav hydrológie SAV.

REBECCA - hodnotenie vzťahov medzi ekologickým a chemickým stavom vôd. V rámci definovaných úloh boli pripravené a poskytnuté údaje z monitoringu a referenčných miest, z dôvodu testovania ich vplyvu na biotu. Okrem toho boli testované výsledky macrovertebrát ako odozva na degradáciu habitátu. Na základe informácií o využití krajiny boli hodnotené ich vplyvy na krajinu a počítané dĺžky pobrežných zón. Začali sa aktivity na validácii údajov.

Kazachstan - UNDP – cieľom projektu je v priebehu 2 rokov vytypovať a riešiť situáciu v oblasti povodia Kazachstan/Uzbekistan, zmapovať situáciu podzemných vôd a poskytnúť školenie odborníkom z Kazachstanu.

Družicové aplikácie pre hydrológiu – uskutočnili sa prípravné rokovania na uzavretie zmluvy medzi riešiteľskými organizáciami a vytvoril sa program projektu.

APVT 2 – Prognózovanie vplyvu zmien využívania krajiny na kvantitu a kvalitu vody v tokoch pre potreby integrovaného vodohospodárskeho plánovania. V roku 2005 sa hlavná pozornosť venovala údajom. Pre definované územia sa spracovali prehľady sieťových meracích bodov a prvkov, overila sa komplexnosť databázy a pripravili sa súbory údajov podľa požiadaviek riešiteľov projektu. Porovnali sa základné hydrologické charakteristiky dvoch referenčných období. Vyhodnotili sa triedy kvality a vývoj kvality vody v hornej časti toku Váh, spracovala sa hydrogeologická charakteristika horného Váhu, identifikovali sa hlavní znečisťovatelia a zhodnotila sa kvalita podzemnej vody. Zhodnotili sa zmeny teploty vzduchu, vlhkosti vzduchu a zrážok pre horské a nížinné územia krajiny. Špeciálne sa hodnotila oblasť Vysokých Tatier a nulový variant pre posudzovanie vplyvu lesnej kalamity na zmeny hydrologického režimu.

Hydrologické dni 2005 - SHMÚ sa podieľalo na zorganizovaní VI. Konferencie Hydrologické dni 2005 pod názvom Hydrológia pre integrovaný manažment vodných zdrojov, ktorá sa konala v dňoch 20.-23.9.2005.

KNOW-HOW – V rámci projektu boli získané informácie a poznatky ohľadne hodnotenia kvality ovzdušia vo Veľkej Británii. Súčasný modelové výpočty ukázali, že limitné hodnoty pre NO₂ a PM₁₀ nebude možné dosiahnuť v požadovaných termínoch v najviac znečistených lokalitách Londýna.

GWP – Od júla 2003 je na SHMÚ lokalizovaný Regionálny sekretariát GWP pre Strednú a východnú Európu. Ide o medzivládnu organizáciu so sídlom v Štokholme. Organizačne zabezpečuje aktivity pre vodu a životné prostredie pre 10 krajín strednej a východnej Európy na princípoch Integrovaného manažmentu vodných zdrojov (IWRM).

Do mimorozpočtových prostriedkov sú zahrňované príjmy na riešenie projektov v rámci tuzemských a medzinárodných projektov, ktoré boli v roku 2005 ukončené, ale aj projekty, ktorých riešenie pokračuje ďalej do nasledujúcich rokov.

Prehľad výnosov a nákladov za rok 2005

Prehľadná tabuľka o nákladoch a výnosoch SHMÚ za rok 2005

Výnosy		Náklady	
Tržby z predaja služieb	46 380 868,32	Spotreba materiálu	25 894 057,14
Ostatné pokuty a penále	2 923,00	Spotreba energie	10 145 461,23
Bankové úroky	184 407,41	Opravy a udržovanie	47 515 557,27
Kurzové zisky	491 167,44	Cestovné	7 885 450,17
Doplnkový zdroj z FR	20 488 238,96	Náklady na reprezentáciu	90 111,42
Tuzemské granty, dary	898 718,30	Ostatné služby	74 678 088,05

Zahraničné granty	12 505 384,71	Mzdové náklady	117 009 440,00
Prenájom budov, priestorov	1 330 329,90	Zákonné sociálne poistenie	39 879 849,00
Úroky z omeškania	6 948,20	Ostatné sociálne poistenie	1 576 600,00
GWP - prenájom	785 168,75	Zákonné sociálne náklady	7 173 952,13
Ostatné výnosy	8 222 344,14	Daň z nehnuteľnosti	578 836,70
Úhrada za manká a škody	145 418,00	Ostatné dane a poplatky	314 974,16
Zmluvné pokuty a penále	1 335,00	Zml. pokuty a úr. z omeškania	33 891,00
Prenájom prístrojov	141 450,00	Kurzové straty	333 078,78
Poplatky za rekreačné zar.	151 340,00	Manká a škody	322 294,97
Tržby z predaja nehnuteľ. maj.	180 896,00	Ostatné náklady	12 147 249,50
Prevádzkové dotácie	354 462 000,00	Odpisy	100 459 798,47
Súčet výnosov	446 378 938,13	Daň z príjmov	84 204,65
		Súčet nákladov	446 122 894,64

Hosp. výsledok	256 043,49
-----------------------	-------------------

Výnosy SHMÚ za rok 2005 dosiahli 446 379 tis. Sk, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2004 nárast o 18 088 tis. Sk, keď za rok 2004 dosiahli 428 291 tis. Sk.

Vo výnosoch sú zaúčtované všetky príjmy v účtovnej triede 6 od 1. 1. do 31.12. 2005.

Náklady SHMÚ za rok 2005 dosiahli 446 123 tis, čo predstavuje nárast oproti roku 2004 o 36 128 tis. Sk, keď v roku 2004 predstavovali 409 995 tis. Sk.

Náklady obsahujú všetky výdavky za dodávky materiálov, tovarov, prác a služieb, osobné náklady, odvody, odpisy, ktoré boli zaúčtované v účtovnej triede 5 v období od 1.1. do 31.12.2005.

Dosiahnutý hospodársky výsledok vo výške 256 tis. Sk bude čiastočne použitý – vo výške 27 tis. Sk na pokrytie straty z výsledku hospodárenia za rok 2003. Zostatok zisku vo výške 229 tis. Sk bude prevedený do rezervného fondu.

Hospodársky výsledok (zisk) predstavuje 256 tis. Sk.

Hospodárske výsledky za roky 2003, 2004, 2005

		2005	2004	2003
		tis. Sk	tis. Sk	tis. Sk
Výnosy z hlavnej činnosti celkom		446 379	428 291	383 194
Z toho:				
	prevádzkové dotácie – transfer	354 462	339 141	306 726
	tržby za predaj služieb	46 381	45 957	51 651
	úroky	184	1 031	2 459
	kurzové zisky	491	157	166
	tržby z prenájmu	1 472	1 675	1 374
	granty (projekty)	13 404	18 841	19 865
	ostatné výnosy	29 985	21 489	953
Náklady celkom		446 123	409 995	401 516
Z toho:				
	spotreba materiálu	25 894	38 252	39 268
	spotreba energií	10 145	9 890	9 680
	opravy a udržovanie	47 516	44 904	44 049
	cestovné	7 885	6 394	6 647
	telekomunikačné služby	23 039	26 648	22 879
	školenia, kurzy, semináre, konferencie	2 867	2 914	2 481
	štúdie, expertízy, posudky	12 237	3 225	36 995
	špeciálne služby	18 994	12 671	13 803
	oprava a údržba SW	510	4 600	2 815
	mzdové náklady	117 009	104 270	111 716
	záonné sociálne poistenie	39 880	35 473	36 433
	stravovanie	4 745	4 554	3 515
	prídely do sociálneho fondu	906	850	725
	ochranné pracovné pomôcky	272	612	227
	odstupné a odchodné	1 320	130	360
	kurzové straty	333	698	941
	poplatky v medzinárodných organizáciách	343	472	1 566
	odpisy investičného majetku	100 460	74 524	47 450
	daň z úrokov	84	481	410
	iné náklady	31 684	38 433	19 556
Hospodársky výsledok		256	18 296	-18 322

Majetok a odpisy

Dôležitým faktorom vplyvajúcim na hospodárenie SHMÚ sú odpisy z majetku, ktorý SHMÚ obhospodaroval v roku 2005 v celkovej výške **1 436 523 852,11** Sk.

Druh majetku	Vstupná cena
DHM – Dlhodobý hmotný majetok	1 277 285 757,36
DNM – Dlhodobý nehmotný majetok	104 722 805,67
DDHM – Dlhodobý hmotný majetok	41 425 214,65
DDNM – Dlhodobý drobný nehmotný majetok	7 155 609,25
EMA – Majetok v operatívnej evidencii	5 934 465,18
Majetok SHMÚ celkom:	1 436 523 852,11

Tento majetok je potrebné obhospodarovať, vynakladať prostriedky na jeho údržbu, ako aj hospodárene využívať. Odpisy sú jedným z dôležitých zdrojov obnovy investícií.

Odpisy boli pokryté z prostriedkov vyčlenených z transferu, a to z prostriedkov na POVAPSYS, ČMS, ako aj z vlastných príjmov získaných za predaj služieb.

Pokrytie odpisov z majetku predstavuje 100 460 tis. Sk.

Odpisy z majetku ostávajú naďalej najzťažujúcejším nákladom v rámci finančného hospodárenia SHMÚ. Je predpoklad, že odpisy aj v ďalších rokoch ostanú na rovnakej úrovni. Zákon o správe majetku štátu však ukladá povinnosť organizáciám zveľaďovať majetok a starať sa o majetok, ktorý je zverený do ich správy.

Je zrejmé, že masívne investície, spojené s projektom POVAPSYS a tiež s rozvojom monitorovacích systémov ovplyvňujú odpisovú a finančnú politiku SHMÚ. Preto v roku 2005 prijal SHMÚ opatrenia v tom zmysle, že zmenil časovú štruktúru odpisov v súlade s novo zaraďovaným a využívaným majetkom, ako aj s vyšším dôrazom na opotrebenie a čerpanie bežných prostriedkov.

Vyradenie majetku.

V roku 2005 bol vyradený majetok, ktorý bol morálne a fyzicky opotrebovaný a pre ďalšie využívanie už nevhodný. Celková výška takto vyradeného majetku predstavuje hodnotu vo výške 58 412 403,49 Sk.

Druh majetku	DHM	DNM	DDHM	DDNM	EMA	SPOLU
Celkom	53 421 692,99	2 725 443,62	1 808 437,89	6 150,-	450 678,99	58 412 403,49

DHM

- išlo o fyzicky a morálne opotrebovanú kancelársku techniku /počítače, tlačiarne, kopírovacie stroje/, osobné automobily a odborné prístroje / integrátory, digitizéry, meracie a monitorovacie stanice, zrážkomery, osciloskopy, meracie prístroje, modemy, polyskopy, digitálne multimetre, sondy, prietokové snímače, oxymetre atď./.

DNM

- išlo o zastarané a nekompatibilné operačné systémy, ktoré sú nepoužiteľné v súčasných aplikáciách.

DDHM a EMA

- išlo o fyzicky a morálne opotrebované prístroje, zariadenia a inventár, ktoré boli zastarané, nefunkčné a teda nepoužiteľné. Vo väčšine išlo o kancelársky nábytok, kalkulačky, písacie stroje, skartovače, mobilné telefóny, odborné meracie prístroje, avometry, termohydrografy, membránové plynomery, laboratórne stoly, vodné laboratórne plynomery, laboratórne sušiarne, termografy, hydrografy, zrážkomery a pod..

DDNM

- išlo o zastarané a nekompatibilné operačné systémy, ktoré sú nepoužiteľné v súčasných aplikáciách.

Vyradený majetok bol plne odpísaný a po svojej životnosti.

Vývoj pohľadávok a záväzkov

Vývoj uhrádzania pohľadávok má pozitívny trend. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka, kedy ústav evidoval neuhradené pohľadávky vo výške 3 068 tis. Sk, predstavujú neuhradené pohľadávky k 31. 12. 2005 celkom 520 802,- Sk, čo je 131 ks pohľadávok.

V oblasti pohľadávok ústav uplatňuje a využíva všetky zákonné formy na ich vymoženie. Po vyčerpaní všetkých dostupných opatrení na ich uhradenie, SHMÚ postupuje pohľadávky na vymáhanie súdnou cestou. K 31. 12. 2005 bolo na súdne konanie predložených celkom 105 pohľadávok vo výške 307 592,- Sk. Na exekučné konanie bolo postúpených 5 pohľadávok vo výške 14 270,- Sk a vydaný platobný rozkaz bol u 17 pohľadávok vo výške 185 596,- Sk.

Záväzky z transferových zdrojov ústav k 31. 12. 2005 neevidoval. Všetky vzťahy v rámci dodávateľsko – odberateľských zmluvných a iných objednávok boli vysporiadané v súlade s uzatvorením Štátnej pokladnice.

6. Personálne otázky

Plánované a koncepčné riadenie ľudských zdrojov je základným predpokladom naplnenia strategických cieľov ústavu.

Pre naplnenie uvedenej deklarácie v roku 2005 sme nastúpili cestu uplatňovania kľúčových pracovných postupov (smerníc) v oblasti personálnych činnostiach a to hlavne v oblasti pracovno-právnych vzťahov a v oblasti vzdelávania zamestnancov SHMÚ, ktoré boli zároveň aj podkladom na pripravovanú certifikáciu ústavu v roku 2006 v zmysle normy ISO 9001:2000. Na základe identifikácii potrieb zamestnancov, bol vypracovaný celoustavový plán vzdelávania zamestnancov SHMÚ podľa, ktorého sa bude vzdelávanie zamestnancov v roku 2006 realizovať. Súčasne sme pristúpili k čiastočnej optimalizácii kultúry ústavu zavedením Etického kódexu.

K dôležitým zmenám v oblasti ľudských zdrojov v roku 2005 bola zmena sociálnej politiky ústavu, v rámci ktorej, na konci roku dostali zamestnanci zo sociálneho fondu vitamínové balíčky a poukážku Accor services Compliments, ktorá bola vo forme darčekovej poukážky s mnohostranným použitím (slúžila k nákupu tovarov a služieb, v širokej sieti obchodov, kultúrnych a športových centier). Pre zamestnancov ústavu sme využili služby chránenej dielne, kde boli zabezpečené masáže v zmysle zákona o službách zamestnanosti č. 5/2004 zadávaním zákaziek na účely plnenia povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným poistením.

Medzi najvýznamnejšie činnosti odboru riadenia a rozvoja ľudských zdrojov patrí činnosť ekonomiky práce spolu s činnosťou mzdovej učtárne. Na rok 2005 boli z transferu MŽP pridelené mzdové prostriedky vo výške 107 351 tis. Sk, s tým že od 01.07.2005 v súlade s § 5 zákona č. 740/2004 Z.z. o štátnom rozpočte, uzatvorenou Kolektívnou zmluvou vyššieho stupňa na rok 2005, nariadením vlády SR, ktorým sa ustanovili zvýšené stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme. Z uvedeného dôvodu boli z MŽP uvoľnené finančné prostriedky súvisiace s úpravou stupnice platových taríf zamestnancov SHMÚ vo výške 1 971 tis. Sk. Mzdové prostriedky na rok 2005 predstavovali spolu 109 322 tis. Sk na výplatu plátov zamestnancov SHMÚ podľa zákona č. 553/2003 o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme.

Hodnotenie zamestnanosti podľa jednotlivých platových taríf pri výkone práce vo verejnom záujme za rok 2005 bolo nasledovné:

- zamestnanci zaradení podľa Prílohy č. 3 k zákonu č. 553/2003 Z.z. – Základná stupnica platových taríf zamestnancov boli v počte 99 zamestnancov, podľa Prílohy č. 4 k zákonu č. 553/2003 Z.z. – osobitná stupnica v počte 394 a podľa Prílohy č. 5 k zákonu č. 553/2003 Z.z – osobitná stupnica platových taríf pre výskumných a vývojových zamestnancov v počte 48 zamestnancov.

Vývoj mzdových prostriedkov (**Príloha č. 7**) v prvom polroku 2005 bol rovnomerný. V mesiaci júl a december 2005, na základe dosiahnutých dobrých výsledkov hospodárenia SHMÚ, boli vyplatené odmeny podľa platného interného pokynu generálneho riaditeľa vo výške 50% funkčných plátov v mesiaci júl 2005 a v mesiaci december vo výške 100% z funkčných plátov. Odmeny jednotlivým zamestnancom boli rozdelené vedúcimi odborov podľa dosiahnutých výsledkov za hodnotené obdobie dotknutých zamestnancov. V mesiaci júl a november 2005 boli vyplatené odmeny zamestnancom tým, ktorí sa podieľali na činnosti Povapsys-u.

Mzdové prostriedky pridelené MŽP vo výške 109 322 tis. Sk boli v plnej miere vyčerpané, z výnosov SHMÚ sa vyčerpali mzdové prostriedky vo výške 5 965 tis. Sk,

z Povapsys-u vo výške 1 482 tis. Sk a účelovo viazaných prostriedkov – projekty vo výške 240 tis. SK. V rámci zefektívnenia činnosti ústavu v roku 2005 boli vykonané organizačné zmeny, pri ktorých bolo vyplatené odstupné vo výške 1 076 tis. Sk. Z dôvodu odchodu do starobného dôchodku ukončili pracovný pomer 6 zamestnanci s vyplateným odchodným vo výške 243 tis. Sk. Jubilejné odmeny pri dovŕšení životného jubilea 50 rokov bolo vyplatené 22 zamestnancom vo výške 182 tis. Sk. Nárok na náhradu príjmu pri dočasnej práceneschopnosti, ktorú platí zamestnávateľ pre svojich zamestnancov (prvých 10 kalendárnych dní) sme vyplatili vo výške 204 tis. Sk. Dohody o mimopracovnej činnosti v zmysle § 226 až 228 Zákonníka práce bolo vyplatené vo výške 10 643 tis. Sk, z transferu MŽP vo výške 9 538 tis. Sk, z čoho 5 mil. Sk bolo vyplatené pre ČMS voda, z výnosov SHMÚ 329 tis. Sk, z účelovo viazaných prostriedkov 276 tis. Sk a 500 tis. Sk z Povapsys-u.

Knižnica slúži zamestnancom ako základný informačný zdroj pri ich odbornej činnosti a rozširovaní odborných poznatkov. Knižničný fond pravidelne dopĺňa publikáciami z odboru meteorológie, klimatológie, životného prostredia a iných príbuzných vedných odborov. Cenným prínosom sú publikácie získané na základe výmeny a publikácie zasielané SMO. Najnovšie poznatky môžu pracovníci ale aj externí záujemci získať z bohatej ponuky domácich ale hlavne zahraničných časopisov. Súčasť knižničného fondu tvoria cestovné správy a publikácie vydávané MŽP SR a SHMÚ.

V rámci úlohy Edičná činnosť bola vydaná trojjazyčná publikácia „Údaje o stave životného prostredia v slovensko – maďarskom hraničnom regióne. Pre podporu edičnej činnosti slúži reprografické stredisko, ktoré je moderne vybavené.

Podľa Zákona č.395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov má ústav vypracovaný „Registratúrny poriadok a plán SHMÚ“. Tento poriadok upravuje postup organizačných útvarov SHMÚ pri správe registratúry, a to najmä pri organizovaní manipulácie s registratúrnymi záznamami a spismi, ako aj pri náležitom a pravidelnom vyraďovaní spisov. V SHMÚ sa uplatňuje automatizovaný systém správy registratúry. K tomuto účelu bol v decembri 2005 zakúpený systém NUNTIO spoločnosti DIMANO, ktorý prináša komplexné riešenie v súlade s platnou legislatívou. Spracovanie množstva záznamov prichádzajúcich do ústavu a vznikajúcich v ústave je dnes bez systematickej a automatizovanej evidencie nemysliteľné. Automatizácia prác súvisiacich s vedením správy registratúry vedie k zefektívneniu práce jednotlivých referentov a k maximálnemu sprehľadneniu obehu záznamov v organizácii. Optimalizácia správy registratúry si vyžaduje systémový prístup v oblasti riadenia a kontroly z hľadiska odbornometodického, personálneho, organizačného, priestorového a materiálno-technického.

V súčinnosti s vykonávacou Vyhláškou č. 628/2002 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o archívoch a registratúrach ústav zriadil registratúrne stredisko, ktoré zaručuje zachovanie registratúry.

V roku 2005 do archívu SHMÚ bolo prevzatých, zaevidovaných a založených 2705 ročných hlásení o zrážkach, povrchových vodách, prameňoch a sondách podzemných vôd za hydrologický rok 2004. Okrem toho bol presťahovaný archív podzemných vôd z Malého Javorníka do archívu SHMÚ - Koliba, do ktorého tým pribudlo približne 1100 limnigrafických pásov podzemných vôd za staré roky ku ktorým bol urobený aj podrobný zoznam. Pribudli meteorologické výkazy z 37 staníc Slovenska za roky 2001-2004.

Organizačná štruktúra Slovenského hydrometeorologického ústavu je v [prílohe č. 8](#).

7. Ciele a prehľad ich plnenia

Slovenský hydrometeorologický ústav je odbornou organizáciou s celoslovenskou pôsobnosťou. Jeho poslanie vyplýva zo zriaďovacej listiny, ktorú vydal minister životného prostredia Slovenskej republiky svojím rozhodnutím 22. decembra 1999 pod číslom 39/1999 - 5.3. Ciele SHMÚ sú v plnom súlade s predmetnými dokumentmi.

Podrobnejší prehľad je v [prílohách č. 3 a č. 4](#).

Úlohy s najvyššou prioritou:

- Projekt POVAPSYS
- Čiastkové monitorovacie systémy: Kvalita ovzdušia, Rádioaktivita životného prostredia, Voda, Meteorológia a klimatológia. Výsledky týchto úloh vstupujú do Štátneho informačného systému.
- Predpovede ako z oblasti vývoja počasia, tak z oblasti vývoja hydrologickej situácie na slovenských tokoch. Výstupy z týchto úloh sú najviac podrobované kontrole zo strany všetkých skupín užívateľov.
- Implementácia európskych acquis communautaire EÚ v oblasti životného prostredia.
- Úlohy, ktoré vyplývajú pre SHMÚ zo zákona 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia a jeho vykonávacích predpisov.
- Úlohy, ktoré vyplývajú pre SHMÚ zo zákona o vodách 364/2004 Z. z. a jeho vykonávacích predpisov a zákona o ochrane pred povodňami 666/2004 Z. z. a jeho vykonávacích predpisov.

Výskumno-vývojová činnosť sa v roku 2005 sústreďovala na aktivity, ktoré pre ústav vyplývali najmä z priorít vecného zamerania výskumu a vývoja vyjadrených v Konceptii výskumu a vývoja do roku 2005:

- činnosť vyplývajúca z vládneho programu povodňovej ochrany do roku 2010 so zameraním na aktualizáciu predpovedných metodík a predpisov a na prípravu riešenia projektu POVAPSYS,
- činnosť vyplývajúca z medzinárodných záväzkov SR v oblasti monitorovania a hodnotenia kvality ovzdušia a zrážok a z medzinárodných záväzkov v oblasti monitoringu vody,
- aktivity a podporné projekty pre implementáciu legislatívnych noriem a smerníc EÚ v oblasti kvality vody sa sústredili na Twinning projekt SR 99/IB/EN-01 „Inštitucionálne posilnenie a podporu aproximácie a transpozície environmentálnych predpisov SR s EÚ“, na pilotné projekty cezhraničných tokov, na spoluprácu s Európskym vrcholovým centrom pre kvalitu ovzdušia a klimatickú zmenu,
- úlohy spojené s prepracovaním klimatologických a hydrologických charakteristík a návrhových veličín do roku 2000, úlohy spojené s Národným klimatickým programom, úlohy spojené s predpoveďou počasia (hlavne vývoj numerického predpovedného systému ALADIN) a úlohy súvisiace s racionálnym využívaním podzemných vôd (najmä ich oceňovaním a bilancovaním),
- úlohy spojené s procesom implementácie Smernice 2000/60/ES Európskeho parlamentu a rady (rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva) vo sfére podzemných vôd t.j. stanovenie rizikových útvarov podzemných vôd na Slovensku.

V roku 2005 pokračovala spolupráca v rámci Svetovej meteorologickej organizácie, Európskej komisie, OECD, EUMETSAT, EHKOSN, ICPDR a zamestnanci ústavu sa aktívne podieľali na aktivitách pracovných a expertných skupín Európskej komisie v oblasti vôd a ovzdušia. Od júla 2003 je na SHMÚ umiestnený Regionálny sekretariát GWP pre Strednú a východnú Európu. Ústav sa v máji 2004 stal riadnym členom združenia výskumných ústavov v oblasti sladkých vôd EÚ EURAQUA.

Podrobný rozpis činností pre jednotlivé organizačné jednotky, ako aj ich vecné plnenie sú uvedené v [prílohe č. 9](#).

Spolupráca SHMÚ s inými profesijnými organizáciami:

- stálym zástupcom Slovenska vo Svetovej meteorologickej organizácii (SMO) je generálny riaditeľ SHMÚ, zamestnanci SHMÚ sú členmi technických komisií SMO, SHMÚ zastupuje Slovensko v EUMETSAT -e, vykonáva funkciu 4 národných referenčných centier pre EEA, spolupracuje s Dunajskou komisiou a medzinárodnou komisiou na ochranu Dunaja,
- SHMÚ spolupracuje s významnými profesijnými organizáciami domácimi aj medzinárodnými (SHMÚ je členom Združenia zamestnávateľov vo vodnom hospodárstve, má zastúpenie v Slovenskom výbore pre hydrológiu, v Medzinárodnom výbore pre závlahy a odvodnenie, v Odbore pre vodné hospodárstvo SAPV, v Slovenskej meteorologickej spoločnosti, v Slovenskej bioklimatologickej spoločnosti),
- SHMÚ má aktívny kontakt s vysokými školami, ústavmi SAV a rezortnými výskumnými ústavmi s rovnakou alebo podobnou odbornosťou, aká je v náplni SHMÚ.

Ďalšie aktivity SHMÚ, ktoré sú dlhodobým prínosom pre činnosti ústavu:

- SHMÚ vydáva vlastné odborné periodiká: ročenky, spravodajské bulletiny, správy a hodnotenia, Meteorologický časopis, Zborníky prác SHMÚ, Práce a štúdie SHMÚ, v spolupráci so Slovenskou meteorologickou spoločnosťou Bulletin SMS, informačné materiály: Rýchle informácie (prehľad obsahu odborných časopisov), prírastky kníh a časopisov v odbornej knižnici SHMÚ, prehľad publikačnej činnosti zamestnancov SHMÚ, propagačné a informačné materiály.
- SHMÚ spolupracuje s inými odbornými periodikami (Vodohospodársky časopis, Vodohospodársky spravodajca, Meteorologické zprávy, Enviromagazín, Acta Hydrologica Slovaca), má zastúpenie v redakčných radách domácich a zahraničných odborných časopisov.
- SHMÚ aktívne podporuje publikačnú činnosť zamestnancov.
- SHMÚ aktívne informuje verejnosť vo všetkých typoch masmédií (televízia, tlač, rozhlas, teletext, internet) nielen v oblasti rôznych typov predpovedí, ale aj popularizácie vlastnej odbornej činnosti.
- aktívna činnosť Vedeckej rady SHMÚ ako poradného orgánu vedenia ústavu,
- podpora rozvoja ľudských zdrojov vo všetkých vzdelanostných kategóriách,
- cielená propagačná činnosť (spolupráca aj so základnými a strednými školami, udržiavanie tradície Dňa otvorených dverí, kontakt s verejnosťou a médiami),
- vytváranie priestoru pre odborné podujatia a ich priame organizovanie: semináre, konferencie, metodické porady (súťažné podujatia: konferencie mladých hydroológov, meteorológov a klimatológov, vodohospodárov, odborné semináre pri príležitosti Svetového dňa vody a Svetového meteorologického dňa, odborné semináre spojené s riešením projektov - napr. Národný klimatický program a všetkými twinningovými projektmi.

8. Hodnotenie a analýza vývoja organizácie v roku 2005

SHMÚ ako špecializovaná inštitúcia pre zber, spracovanie, vyhodnocovanie a distribúciu informácií o kvantitatívnych a kvalitatívnych parametroch základných zložiek životného prostredia - ovzdušia a vody v predmetných činnostiach plní úlohy štátu, medzinárodné záväzky štátu a má celospoločenské poslanie.

Ekonomika

Hlavným cieľom ústavu je plnenie základných úloh stanovených štatútom SHMÚ, ako aj ďalšími relevantnými dokumentmi, ako je plán hlavných úloh na príslušný rok.

Z hľadiska finančného hodnotenia a plnenia úloh SHMÚ za rok 2005 konštatujeme, že všetky ciele ústavu, tak ako boli formulované v Pláne hlavných úloh na rok 2005, boli splnené. Všetci užívatelia výstupov jednotlivých úloh dostali výsledky v požadovaných termínoch a v požadovanej forme.

V oblasti výskumu a vývoja sa pozornosť SHMÚ sústredila aj v roku 2005 na riešenie úloh súvisiacich s implementáciou právnych predpisov EÚ na podmienky SR, ktoré sú v kompetencii ústavu a odvodeniu hydrologických a klimatologických charakteristík.

V roku 2005 úspešne pokračovala spolupráca v rámci Svetovej meteorologickej organizácie, Európskej komisie, OECD, EUMETSAT, EHKOSN, ICPDR a zamestnanci ústavu sa aktívne podieľali na aktivitách pracovných a expertných skupín Európskej komisie v oblasti vôd a ovzdušia.

Z hľadiska finančného plnenia konštatujeme, že s prihliadnutím k dosiahnutému výsledku hospodárenia – zisk, bol pre SHMÚ rok 2005 úspešný, nakoľko ústav splnil stanovené ciele.

Certifikácia

V roku 2005 boli vykonané analýzy pracovných činností, na základe ktorých boli uskutočnené viaceré organizačné zmeny, ktoré smerovali k zefektívneniu činností v jednotlivých organizačných útvaroch. Organizačné zmeny priniesli zmeny v delegovaných zodpovednostiach a právomociach, ktoré sú postupne zapracovávané do interných dokumentov. Identifikovali sa jednotlivé procesy a podprocesy, ich činnosti a vzájomné interakcie.

V júni 2005 bol menovaný metrológ SHMÚ, ktorý zodpovedá za metrológiu a riadenie merania v SHMÚ a metodicky riadi metrológov jednotlivých odborov, ktorí sú zodpovední za metrológiu a riadenie merania na odboroch.

V rámci budovania systému kvality sa zamestnanci SHMÚ zúčastnili školení zo systémov manažérstva kvality, z prípravy a realizácie interných auditov podľa normy ISO 19 011:2002 a zo základov metrológie.

V roku 2005 činnosti v rámci systému kvality boli naplánované tak, aby na SHMÚ mohol byť v prvom kvartáli 2006 uskutočnený certifikačný audit podľa normy STN EN ISO 9001: 2001.

Na SHMÚ pracuje akreditované Kalibračné laboratórium, ktoré v roku 2005 rozšírilo rozsah svojich akreditovaných činností a Skúšobné laboratórium odboru Kvality ovzdušia, ktoré úspešne absolvovalo akreditačný dohľad Slovenskou národnou akreditačnou službou (SNAS) podľa STN ISO 17025.

Kontrolná činnosť

Vnútoraná kontrolná činnosť

V súlade so schváleným Plánom kontrolnej činnosti v SHMÚ na rok 2005, vrátane neplánovaných – náhodných kontrol, bolo v období od 1.1.2005 do 31.12.2005 vykonaných spolu 32 kontrolných akcií. Z týchto 32 vykonaných kontrol, spĺňalo 14 následných finančných kontrol kritéria uvedené v § 2 ods. 1 písm. b), c) zákona NR SR č. 502/2001 Z.z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov, 18 následných kontrol bolo vykonaných v zmysle zákona NR SR č. 10/1996 Z.z. o kontrole v štátnej správe.

Predmetom týchto kontrol boli najmä účtovné a pokladničné doklady, dokumentácia verejného obstarávania, vrátane vynakladania prostriedkov štátneho rozpočtu z hľadiska dodržiavania zákona č. 523/2003 Z.z. o verejnom obstarávaní, ochrana a nakladanie s majetkom štátu, inventarizácia, stav vo vymáhaní pohľadávok, dohody o vykonaní práce, stav archivácie dokumentov, autoprevádzka, nakladanie s verejnými prostriedkami na projekty vrátane POVAPSYS-u, zahraničné pracovné cesty, činnosť na 27 vysunutých pracoviskách SHMÚ na Slovensku.

Zameranie kontrol bolo na zisťovanie súladu kontrolovaných skutočností s právnymi predpismi, schváleným rozpočtom, s uzatvorenými zmluvami, alebo inými rozhodnutiami o hospodárení s verejnými prostriedkami, ako i na overenie ich účinného, hospodárneho a efektívneho použitia.

Zistenými nedostatkami boli najmä porušenia povinností uložených v ustanoveniach zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve, zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách, povinnosti uloženej zákonom

o rozpočtových pravidlách, o maximálnej hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti použitia verejných prostriedkov, ako i povinností uloženými internými právnymi predpismi ústavu (Smernice generálneho riaditeľa - Obeh účtovných dokladov, Postup pri verejnom obstarávaní v SHMÚ, Finančná kontrola verejných prostriedkov v SHMÚ, Správa majetku štátu v správe SHMÚ, Zahraničné pracovné cesty, Prevádzkový poriadok autodopravy a i.). Voči zamestnancom osobne zodpovedným za vzniknuté nedostatky boli vyhovené postihy v zmysle Zákonníka práce a interných právnych predpisov. Následné kontroly vykonali : vedúci odboru Kontrola, kontrolór – špecialista a finančný kontrolór. V rámci systému kvality v SHMÚ sa odbor Kontrola podieľal na vnútornej analýze procesov a pracovných postupov, ako i na návrhu racionalizačných opatrení, vedúcich k prijatiu zmien v organizačnej štruktúre SHMÚ.

- V roku 2005 vykonali finančný kontrolór odboru Kontrola spolu 4 378 overení dodržania predpísaných postupov ustanovení zákona o finančnej kontrole (vykonanie predbežnej finančnej kontroly zodpovednými zamestnancami, náležitosti účtovných dokladov, hospodárnosť, účinnosť, efektívnosť, a i.) u všetkých došlých faktúr. Bez vykonania tohto overenia (nad rámec zákona) nemohli byť dodávateľské faktúry dané na úhradu do systému Štátnej pokladnice. V dňoch neprítomnosti finančného kontrolóra, vykonávali toto overenie kontrolór – špecialista (620 overení) a vedúci odboru Kontrola (149 overení). Zistené nedodržanie ustanovení zákona o finančnej kontrole (v oblasti predbežnej finančnej kontroly) bolo asi u 8 % dokladov, z celkového počtu 5 147 overených likvidačných listov.
- V súlade s uznesením vlády SR číslo 843 zo dňa 25.8.2004, úloha číslo B. / B.1., boli v r. 2005 vykonané dve vnútorne kontroly vynakladania prostriedkov štátneho rozpočtu z hľadiska dodržiavania zákona č.523/2003 Z.z. o verejnom obstarávaní. V jednom prípade bol výsledok kontroly bez zistených nedostatkov, v druhom prípade boli zistené formálne nedostatky - vo vyplňovaní interných prvotných dokumentov na zabezpečenie obstarania tovaru, služieb, prác – žiadaniek, ktoré síce nespôsobili nežiaduci smer procesu verejného obstarávania a tým i rozpor so zákonom, ale napriek tomu bolo prijaté opatrenie na dôslednejšie dodržiavanie interných právnych predpisov SHMÚ. Overenie dodržiavania predmetného opatrenia bude predmetom ďalšej následnej kontroly.
- V súlade so zákonom č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach, bolo v r. 2005 prešetrených 5 sťažností. Z toho 3 sťažnosti boli čiastočne opodstatnené (na kvalitu vykonávania upratovacích prác externou firmou – víťazom verejnej súťaže, kde sa nám „vypomstilo“ dodržanie zásady o nízkej cene), 2 sťažnosti boli neopodstatnené.
- Do oblasti činnosti vnútornej kontroly patrí i odborná kontrolná spolupráca vedúceho odboru Kontrola s kontrolórmi vonkajších kontrolných orgánov (Správa finančnej kontroly, MŽP SR – ORK) pri výkone ich kontrolnej činnosti, ako i organizovanie a metodické usmerňovanie kontrolnej činnosti v rámci vnútorného kontrolného systému SHMÚ.
- Dňa 25.10.2005 uskutočnil odbor Kontrola pracovné metodické stretnutie s vedúcimi všetkých odborov v SHMÚ, vo veci – dôvody najčastejšie sa opakujúcich nedostatkov v oblasti realizovania predbežnej finančnej kontroly, (vykonávanie predbežnej finančnej kontroly vedúcimi odborov, vedúcimi úloh), vykonávanie priebežnej finančnej kontroly zamestnancom odboru, ktorého k tomu poverí vedúci odboru, najčastejšie nedostatky pri účtovných dokladoch (žiadanka, preberanie prác, dodávky, dodací list, preberací protokol – ich úplnosť po vecnej i formálnej stránke), najčastejšie nedostatky v oblasti autoprevádzky, oblasť zmluvných vzťahov (obstarávanie, objednávka, zmluva), oblasť výpočtovej techniky (obstarávanie VT, vyraďovanie, upgrade, hardvér – softvér), dodržiavanie finančnej disciplíny (použitie financií iba na určený účel – podľa druhu výdavku = kapitálový, bežný, Fond reprodukcie). V priebehu predmetného metodického kontrolného stretnutia boli zúčastneným vedúcim zamestnancom vysvetlené aj niektoré nové pojmy a definície z oblasti financovania a účtovania. Túto oblasť prezentovala v rámci svojho diskusného príspevku vedúca odboru Ekonomika a správa financií v SHMÚ. Vzhľadom na mimoriadny záujem vedúcich zamestnancov o danú oblasť (snaha vykonávať predbežnú finančnú kontrolu dôsledne, čím sa naplní zmysel kontroly v prevencii – predchádzanie vzniku nedostatkov), bude takéto metodické stretnutie realizované aj v r. 2006.

Vonkajšie kontroly v SHMÚ v r. 2005

- Správa finančnej kontroly Bratislava – v čase od 5.9.2005 do 6.10.2005, bola vykonaná následná finančná kontrola hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom štátu za roky 2003 – 2004. Výsledok : zistený 1 nedostatok – podľa názoru SFK uhradenie opravy a údržby vodomernej stanice Horovce na rieke Ondava vo výške 118.843.- Sk z prostriedkov kapitálového transferu, určeného na projekt POVAPSYS, malo byť financované z bežných výdavkov. Správa finančnej kontroly neakceptovala námietku SHMÚ, že práce na vodomernej profile Horovce boli správne hrazené z kapitálových výdavkov, nakoľko vyplynuli ako dôsledok špecifickej situácie – povodne. Po prerušení

hrádze na rieke Ondava v júli 2004, bola vodomerná stanica Horovce znefunkčnená. Vzhľadom ku skutočnosti, že vodomerná stanica na rieke Ondava v Horovciach patrí medzi najvýznamnejšie z hľadiska predpovednej a varovnej služby, bolo nevyhnutné dodatočne ju zahrnúť medzi stanice, na ktorých mali byť vykonané rekonštrukčné práce v zmysle zmluvy s víťazom verejnej súťaže – Slovenský vodohospodársky podnik š.p. OZ Košice. Táto vynútená zmena bola na úkor ďalších štyroch staníc na iných vodných tokoch, pričom celkový objem prác a cena podľa zmluvy, neboli prekročené. V technologickom procese rekonštrukcie vodomerných staníc sa vždy začína úpravou riečného profilu. Zemné práce sú súčasťou vykonanej investície a sú hradené z kapitálových výdavkov. V prípade Horoviec nastala špecifická situácia v tom, že po začatí rekonštrukčných prác a vykonaní časti zemných prác, došlo opätovne k ďalšej povodni. Táto nová povodeň spôsobila, že rekonštrukčné práce sa nedokončili v plánovanom rozsahu. Napriek týmto skutočnostiam, ako i napriek tomu, že bol dodržaný vecne vymedzený účel použitia verejných prostriedkov projektu POVAPSYS, Správa finančnej kontroly Bratislava rozhodla o vrátení finančných prostriedkov do rozpočtu z ktorého boli poskytnuté, vo výške porušenia finančnej disciplíny 118.843.- Sk + penále vo výške 33.751.- Sk. Túto povinnosť si SHMÚ splnil 29.9.2005.

- MŽP SR – odbor rezortnej kontroly- oddelenie finančnej kontroly, v čase od 18.10.2005 do 8.11.2005, bola vykonaná takisto následná finančná kontrola hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom štátu za rok 2004. Výsledok : 1 zistený nedostatok – nesprávne vyplatená náhrada stravného účastníkovi zahraničnej pracovnej cesty.
- Daňový úrad Bratislava III. – v čase od 19.10.2005 do 28.10.2005, bola vykonaná kontrola dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie júl 2005.. Výsledok : Kontrolou nebolo zistené porušenie ustanovení zákona o DPH, ktoré by viedlo k zvýšeniu dane za zdaniteľné obchody.
- MŽP SR – odbor rezortnej kontroly - v čase od 1.12.2005 do 20.12.2005 prerušovane, bola vykonaná kontrola plnenia „Akčného plánu v oblasti boja proti korupcii“ za roky 2000 - 2006. Program kontroly obsahoval tieto 3 úlohy :
 - a) Kontrola a prezentácia uzatvárania zmluvných záväzkov s dodávateľskými organizáciami (v prípadoch bez verejnej súťaže), uverejňovanie na internetovej stránke SHMÚ v mesačnej aktualizácii.
 - b) Analýza a vytváranie mechanizmov poskytovania produktov SHMÚ zákazníkom a odberateľom v zmysle platnej legislatívy.
 - c) Dôsledná aplikácia zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám v podmienkach SHMÚ. Výsledok: bez zistených nedostatkov. Úlohy z „Akčného plánu“ boja proti korupcii boli priebežne plnené.

Záver

Výsledky vnútornej kontrolnej činnosti môžu pozitívne ovplyvňovať celkový chod činnosti SHMÚ, jeho výsledkov hospodárenia, v neposlednom rade i žiaduci priebeh pracovných procesov v rámci systému manažmentu kvality, môžu poukázať nielen na nedostatky, ale aj na rezervy a možné zdroje zlepšenia v kontrolovanej oblasti. Konečným výsledkom tejto skutočnosti by malo byť neustále zvyšovanie kvality vykonávaných prác a tým i produktov ústavu, pri súčasnom znižovaní neproduktívnych finančných výdavkov, vrátane neproduktívnej pracovnej sily.

Aktivity SHMÚ v rámci medzinárodnej spolupráce a zahraničných pracovných ciest za rok 2005

Zahraničné aktivity predstavujú tradične významnú zložku činnosti Slovenského hydrometeorologického ústavu (SHMÚ). Plnenie základných cieľov SHMÚ (monitoring atmosféry, hydrosféry, kvality ovzdušia a vôd, rádioaktivity atmosféry, meteorologické a hydrologické predpovede, stav klímy) je závislé na spolupráci so zahraničnými partnermi. Medzinárodná spolupráca umožňuje získavanie nevyhnutne potrebných dát v operatívnom a neoperatívnom režime, výrazne prispieva k metodickému zabezpečeniu základných aktivít SHMÚ a k rozvoju relevantného výskumu. Zapojenie do medzinárodnej spolupráce a projektov je tiež cestou, ktorou Slovenská republika (SR), SHMÚ a jednotliví špecialisti prispievajú k vedecko-technickému pokroku v európskom a globálnom meradle, prípadne plnia určité konkrétne misijné poslanie.

Medzinárodné organizácie, s ktorými spolupracuje SHMÚ, prevádzkujú často okrem administratívnych zložiek aj rozsiahlu komunikačnú, monitorovaciu a informačnú infraštruktúru (Svetová meteorologická organizácia - WMO, Európska organizácia pre využívanie meteorologických satelitov - EUMETSAT, Regionálna stredoeurópska spolupráca modelovania počasia na ohraničenej oblasti - RC LACE, Európska sieť národných meteorologických služieb - EUMETNET), ktorej využívanie v našich národných aktivitách sa stalo samozrejmosťou. V tomto zmysle neexistuje prakticky žiadna iná rozumná alternatíva k tejto spolupráci

a platením členských poplatkov si naša krajina vlastne „prenajíma“ využívanie relevantnej infraštruktúry. Špeciálnym prípadom je spolupráca v rámci Európskej únie (EÚ) a regionálna spolupráca. Vstup SR do EÚ si vyžiadala aplikáciu a implementáciu jednotlivých predpisov do vnútorných predpisov SR, a to tak pri implementácii Rámcovej smernice EÚ o vodách na Slovensku, ako aj v oblasti ochrany a hodnotenia kvality ovzdušia, v oblasti radiačného monitoringu.

Významný a úspešný je aj podiel SHMÚ na prácach na jednotlivých projektoch. V roku 2005 to bola účasť na projektoch: napr. APVT, Dioxínový projekt, Flámsko-slovenský projekt, CEI Nowcasting, TISA, REBECCA, projekt v rámci spolupráce Kazachstan - UNDP, Družicové aplikácie pre hydrologiu, KNOW-HOW, GWP a pod.

Za výsledný efekt možno považovať smerovanie k posilneniu medzinárodnej, hlavne bilaterálnej a regionálnej spolupráce za účelom ochrany a trvalo udržateľného rozvoja vo všetkých dotknutých sférach.

A/ Aktivity v rámci medzinárodnej spolupráce a plnenie medzinárodných záväzkov

MAP - Mesoscale Alpine Programme (mezoškálový alpský program)

Rozsiahly a dlhodobý medzinárodný projekt (spočiatku ako výskumno-vývojový program WMO), ktorého cieľom je výskum atmosférických procesov nad veľkým pohorím - Alpami. V rámci MAP-u bolo vyčlenených 8 vedeckých oblastí: orografické zrážky, výskyt anomálií v hornej troposfére, hydrologické procesy, prúdenia medzi prekážkami, föhn v údolí Rýna, gravitačné vlny, PV bannery, hraničná vrstva v zložitom teréne.

Počas obdobia 1995 - 2005 bol MAP najvýznamnejším európskym projektom v oblasti horskej meteorológie a hydrologického výskumu. V súčasnosti pokračuje MAP fázou D - Forecast demonstration project. Cieľom je preukázať prínosy MAP pre predpoveď výrazných prejavov počasia v Alpách, najmä silných zrážok a s tým spojených povodňových situácií. Prínosom projektu je okrem prenosu know-how v oblasti horskej meteorológie aj prístup do MAP databázy, ktorú od leta 2005 spravuje MeteoSwiss a ktorá obsahuje rozsiahle množstvo dát, publikácií atď.

Slovenský príspevok do programu MAP, zaplatený z rozpočtu SHMÚ v roku 2005, predstavoval 78 310 Sk (2.000 EUR).

SRNWP - Short Range Numerical Weather Prediction (krátkodobá numerická predpoveď počasia)

Program je súčasťou EUMETNET-u, organizuje workshopy, kurzy a koordinuje aktivity rôznych európskych tímov, vyvíjajúcich numerické predpovedné modely. V programe je združených 27 krajín, ktoré sú združené v projektoch ALADIN, ALADIN - LACE, UKMO, HIRLAM a COSMO. Súčasná aktivita:

- variačné metódy (UKMO)
- nehydrostatické modelovanie (COSMO / DWD)
- numerické metódy (ALADIN / Météo-France)
- analýza stavu pôdy a pôdne procesy (HIRLAM // INM / SMHI)
- štatistická a fyzikálna adaptácia (LACE / ZAMG)
- mezoškálová verifikácia (HIRLAM / KNMI)

Členský príspevok do projektu SRNWP v roku 2005 bol vyplatený z rozpočtu SHMÚ a predstavoval 3230 Sk (81.20 EUR).

RC LACE - Regional Cooperation for Limited Area Modelling in Central Europe (Regionálna stredoeurópska spolupráca na modelovaní počasia na ohraničenej oblasti)

Združenie 6 stredoeurópskych národných meteorologických služieb, členov medzinárodného projektu ALADIN. Hlavnou úlohou je vyvíjať a prevádzkovať numerický predpovedný systém pre krátkodobú predpoveď počasia v strednej Európe. RC LACE pokračuje ako spoločný výskumno-vývojový program.

Couplingové súbory počítané modelom ARPEGE zostávajú rovnaké pre celú doménu, pokračuje spolupráca a koordinovanie prác v oblasti výskumu, školení a aktivít spojených s udržiavaním chodu modelov. Výskumno - vývojové projekty sú realizované lokálne alebo v rámci medzinárodných skupín. Náklady spojené s výskumnými stážami sú hradené zo spoločného rozpočtu. Hlavným orgánom je Rada riaditeľov, poradným orgánom je Riadiaci výbor, ktorý vyhodnocuje návrhy projektov a pripravuje pracovný plán, pozostávajúci zo schválených projektov. Plán je v súlade s výročným a strednodobým vedeckým plánom ALADIN. Členský príspevok do projektu RC LACE v roku 2005 predstavoval 251 107 Sk (6.461.50 EUR).

OPERA II Operatívny program výmeny rádiolokačných informácií

Program OPERA predstavuje európsku platformu pre spoluprácu v oblasti prevádzky operatívnych meteorologických rádiolokátorov. Trvanie programu je 3 roky a bol zahájený 1. 1. 2004. Prínosy projektu pre SR sú:

- získanie najnovšej verzie dekódovacieho a kódovacieho softvéru pre prípravu rádiolokačných údajov do medzinárodnej výmeny;
- získanie rádiolokačnej informácie od susedných štátov;
- prístup do internej databázy jednotlivých európskych rádiolokátorov;
- získanie popisu štandardov kvality rádiolokačných údajov;
- informovanosť o najnovších trendoch vývoja technológie.

Členský príspevok do programu OPERA v roku 2005, zaplatený z rozpočtu SHMÚ, je 10 559 Sk (271.06 EUR).

V rámci Európskej hospodárskej komisie (EHK OSN) boli plnené záväzky prijaté v:

- Dohovore EHK OSN o ochrane a využívaní cezhraničných vôd a medzinárodných jazier (Dohovor o vode, Helsinky, 1992);
- Dohovore o cezhraničnom prechode znečisťujúcich látok (CLRTAP - Convention on Long Range Transboundary Air Pollution);
- Viedenskom dohovore o ochrane ozónovej vrstvy;
- Dohovore o vode pri EHK OSN - plnenie záväzkov vo vzťahu k Medzinárodnému centru na hodnotenie vôd pri EHK OSN (International Water Assessment Centre), členstvo SHMÚ od r. 2004.

V rámci Environmentálneho programu OSN ide o plnenie programov:

- UN FCCC - United Nations Framework Convention on Climate Change-Roster of Experts, zaoberajúcich sa emisiami, ich metodikami, emisnými faktormi;
- UN Development Programme Global Environment Facility Slovak Republic;
- Initial assistance to the Slovak Republic to meet its obligations under the Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants (POPs);
- Podprogram CLRTAP - Kooperatívny program pre monitorovanie a hodnotenie diaľkového prenosu znečistenia ovzdušia (EMEP).

Významné medzinárodné podujatia na území SR, pri ktorých SHMÚ pôsobil v úlohe hlavného organizátora, spoluorganizátora a hostiteľskej organizácie:

- 15. medzinárodný workshop krajín spolupracujúcich pri vývoji a adaptácii numerického predpovedného modelu ALADIN „QUO VADIS ALADIN?“, konaný v dňoch 6.-10.6.2005 v Bratislave. Zúčastnilo sa ho 74 zástupcov z: Belgicka, Bulharska, ČR, Dánska, Fínska, Francúzska, Holandska, Chorvátska, Maďarska, Nemecka, Nórska, Poľska, Portugalska, Rakúska, Rumunska, Slovinska, SR, Švajčiarska, Švédska.
- CONEX II - CEI Nowcasting - Stredoeurópska iniciatíva pre veľmi krátkodobú predpoveď počasia nebezpečných javov, Bratislava, dňa 30.5.2005
- Rokovanie pracovnej skupiny pre monitoring a hodnotenie cezhraničných vôd - EHK OSN (Water Convention - WG on Monitoring and Assessment, Sixth meeting), zamerané na rozpracovanie strategických osnov pre monitoring a hodnotenie cezhraničných vôd. Zároveň bol prerokovaný súčasný stav programu pilotných projektov pre povrchové a podzemné vody a medzinárodné jazerá a budúce aktivity v rámci ich implementačnej fázy. Stretnutie sa konalo v dňoch 18. - 20.5.2005 v Bratislave za účasti 34 zástupcov z: Azerbajdžanu, ČR, Gruzínska, Chorvátska, Estónska, Fínska, Holandska, Maďarska, Poľska, Rumunska, Srbska a Čiernej Hory, SR, Španielska, Ukrajiny. Na workshope boli prítomní zástupcovia medzinárodných organizácií a agentúr: UNESCO, UNDP, UNEP GEMS/Water Programme, European Topic Center for Water, Scientific Information Centre of the Interstate Coordination Water Commission (SIC-ICWC), a zástupcovia nevládných organizácií CAREC, NGO ECOREC, GWP Kazachstan, British Geological Survey, UN Economic Commission for Europe, IWAC.
- Spoločný míting REBECCA WP4 a WP4/GIG (Relationships between ecological and chemical status of surface waters), v rámci 6. akčného programu Európskej únie, konaný v dňoch 3. - 6. 10.2005 v Bratislave. Prezentácia výsledkov v rámci pracovnej skupiny, zaoberajúcej sa hydromorfológickými vplyvmi, organickým znečistením, acidifikáciou-toxicitou, vzťahmi medzi ekologickým a chemickým stavom povrchových vôd. Účasť 19 zahraničných zástupcov (Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Nemecko, Nórsko, Taliansko, Veľká Británia) a SR.

- Medzinárodný míting CEN/TC 318 Hydrometry (Technická komisia č. 318 – Hydrometria – Európskej komisie pre normalizáciu), v dňoch 9. – 10.10. 2005, organizovala divízia Hydrologická služba SHMÚ – výročná schôdza, spojená s technickou exkurziou na VD Gabčíkovo (exkurzia uskutočnená v spolupráci s SÚTN (Slovenský ústav technickej normalizácie). Účasť zástupcov UK, Nemecka, Rakúska, Švajčiarska, Švédska, Holandska a SR.
- Prezentácia výsledkov projektu FLASH (Full Lightning Austria, Slovakia, Hungary), dňa 17.10.2005 v Bratislave, zameraný na možnosti ďalšieho využívania európskej siete systému na detekciu bleskov, za prítomnosti fy VAISALA, ALDIS, SHMÚ.
- Na 20. zasadnutí Rady RC LACE (Regional Cooperation for Limited Area Modelling) došlo k schváleniu a podpisu II. Memoranda o porozumení (MoU). Boli prerokované aktivity, týkajúce sa regionálnej spolupráce modelovania na ohraničenej oblasti, vedeckého plánu, ako aj stavu na projekte RETIM za účasti 17 členov Rady RC LACE dňa 20.10.2005 v Bratislave (ČR, Chorvátsko, Francúzsko, Maďarsko, Rakúsko, SR, Slovinsko).
- Valné zhromaždenie partnerov v rámci ALADIN-u (Aire Limitee Adaptation Dynamique development InterNational), výsledkom ktorého je schválenie a podpis III. ALADIN MoU. Na zasadnutí boli prezentované aktivity a plány súvisiace s projektom ALADIN, platné od 1.1.2006 na obdobie 5-tich rokov. Stretnutie sa konalo dňa 21.10.2005 v Bratislave, za účasti 74 zástupcov - riaditeľov hydrometeorologických služieb, zástupcov zúčastnených v danom projekte, ako aj zástupcov HIRLAM a ECMWF.
- European Expert Meeting on Enhanced Flood Forecasting, konaný v dňoch 12. - 14.12.2005 v Bratislave. Workshop bol zameraný na hydrologické a meteorologické aspekty monitoringu a predpovede povodní, európsky predpovedný výstražný systém, využitie radarov pre potreby meteorologických a hydrologických predpovedí povodí, a pod. Stretnutia sa zúčastnilo 76 zástupcov z Albánska, Azerbajdžanu, Bieloruska, Bosny a Hercegoviny, Bulharska, ČR, Dánska, Chorvátska, Gruzínska, Estónska, Fínska, Francúzska, Litvy, Lotyšska, Macedónie, Maďarska, Nórska, Nemecka, Poľska, Rumunska, Ruska, Srbska a Čiernej Hory, SR, Španielska, Švajčiarska, Švédska, Talianska, Turecka.
- Stretnutie so zástupcom Global Water Partnership Organization (GWP), vo funkcii Network Officer pre strednú a východnú Európu, strednú Áziu a Čínu, p. B. Guterstamom, za prítomnosti zástupcov MZV SR, Regionálneho sekretariátu GWP CEE (pre výkon funkcie tejto organizácie pre strednú a východnú Európu) a SHMÚ dňa 30.6.2005. Diskusia bola zameraná na stratégiu Slovak Aid na ďalšie obdobie a možnosti synergie s aktivitami GWP CEE v oblasti ochrany a využívania vôd.

B/ Zahraničné pracovné cesty

Financovanie zahraničných pracovných ciest je ďalšou formou realizácie medzinárodných aktivít SHMU. V roku 2005 sa uskutočnilo 936 zahraničných pracovných ciest. Celkové výdavky, ktoré zahrňujú výdavky na ubytovanie, stravné, vreckové, letenky a mimoriadne výdavky, dosiahli sumu 4 003 677 Sk. Výdavky na poistné dosiahli 85 023 Sk. Prehľad o štruktúre výdavkov na zahraničné pracovné cesty poskytuje tabuľka 1. Najviac ZPC bolo uskutočnených v divízii Hydrologická služba. Väčšina ciest v rámci tejto divízie súvisí so zabezpečením pravidelných hydrometrických meraní na úsekoch hraničných vodných tokov, ktoré sa uskutočňujú v spolupráci so špecialistami relevantných susedných krajín (Poľsko, Rakúsko, Maďarsko, Česko a Ukrajina) a na základe medzinárodných dohôd. Špecialisti divízie Meteorologická služba zamerali svoje pracovné cesty najmä na problémy, súvisiace s vývojom a využívaním numerických predpovedných modelov, s činnosťou profesionálnych meteorologických staníc a monitorovacej siete. Špecialisti Odboru kvality ovzdušia, ktorých cestovné aktivity sú v tab. 1 zahrnuté do divízie Meteorologická služba, sa v rámci ZPC zameriavali na problémy, súvisiace s členstvom SR v EÚ a implementáciou legislatívy EÚ, rozvojom kalibračných metód a laboratórií, problematikou klimatickej zmeny a monitorovaním kvality ovzdušia. Špecialisti divízia Integrovaného manažmentu sa zameriavali počas ZPC na rozvoj informačných systémov SHMÚ, rozvoj hydrologických predpovedných metód a programov protipovodňovej ochrany.

	ZPC spolu	ÚGR	DMS	DHS	DIM	ubytovanie Sk	cestovné Sk	mimoriadne výdavky Sk	diéty Sk	náklady ZPC spolu	poistné Sk
I. 2005	23	0	4	15	4	32 726	33 253	11 603	70 420	148 002	1 467
II. 2005	46	0	14	32	0	34 147	48 331	995	51 895	135 368	3 606
III. 2005	107	4	10	93	0	46 931	137 124	3 999	117 674	305 728	9 266
IV. 2005	74	4	7	52	11	65 625	208 155	15 174	140 249	429 203	6 460
V. 2005	102	9	22	66	5	81 670	137 703	20 496	199 410	439 279	8 749
VI. 2005	85	10	9	64	2	22 193	41 794	13 683	104 794	182 464	6 968
VII. 2005.	76	4	2	70	0	2 809	44 480	4 351	34 389	86 029	7 515
VIII. 2005	51	1	3	43	4	55 047	2 730	0	83 568	141 345	5 121
IX. 2005	127	18	23	84	2	217 561	167 244	38 961	264 423	688 189	10 928
X. 2005	91	13	15	57	6	134 227	197 566	16 549	222 713	571 055	9 563
XI. 2005	112	11	22	72	7	167 534	244 830	24 819	209 656	646 839	10 997
XII. 2005	42	9	12	18	3	54 471	67 830	10 652	97 223	230 176	4 383
spolu	936	83	143	666	44	914 941	1 331 040	161 282	1 596 414	4 003 677	85 023

Tab.1: Prehľad o štruktúre výdavkov na ZPC na SHMÚ v roku 2005.

Pozn.: diéty = stravné + vreckové

Slobodný prístup k informáciám

SHMÚ realizuje sprístupnenie informácií, ktoré ma k dispozícii a boli získané z verejných prostriedkov žiadateľom, ktorí o ne požiadali v zmysle zákona NR SR č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií). V roku 2005 boli všetky žiadosti vybavené v lehotách určených zákonom. Pri vybavovaní podaných žiadostí o informácie sa zo strany žiadateľov nevyskytli žiadne sťažnosti na postup SHMÚ.

Výskumno-vývojová činnosť SHMÚ

Výskumná činnosť na SHMÚ prebiehala v roku 2005 podľa plánu. Počas roka sa zaradila jedna výskumná úloha – čiastková úloha nového APVT projektu na základe zmluvného vzťahu s ÚH SAV.

Ekonomické a kapacitné ukazovatele sa posudzovali pre jednotlivé úlohy výskumu a vývoja a sumárne za celý ústav. V roku 2005 na výskume spolu participovalo 96 zamestnancov, čo v FTE predstavovalo 26,1 človekorokov. To znamená, že z celkového počtu 538 zamestnancov (evidenčný stav na konci roka 2005) sa do výskumu zapojilo 17,8 %, a to kapacitou, ktorá predstavovala cca 5 %. Ako výskumníkov sme v roku 2005 evidovali 62 zamestnancov, čo v FTE predstavovalo 21,2 človekorokov. Žien sa do výskumnej činnosti zapojilo 50, čo v FTE predstavovalo 13,875 človekoroka. Podiel žien na výskumnej činnosti bol 52,1 %.

Celkové výdavky na výskum predstavovali 14 383 tis. Sk, t.j. 3,03% z celkového finančného rozpočtu SHMÚ v roku 2005. Z čiastky 14 383 tis. Sk bežné výdavky predstavovali 6 481 tis. Sk a mzdové náklady predstavovali 7 902 tis. Sk. Bežné výdavky boli hradené z transferu, účelovo viazaných finančných prostriedkov, výnosov a zahraničných zdrojov nasledovne: transfer: 4 113 tis. Sk, účelovo viazané prostriedky: 200 tis. Sk, výnosy 984 tis. Sk a zahraničné zdroje 1 184 tis. Sk.

Výdavky na výskum v roku 2005 oproti roku 2004 rádo vo významným spôsobom poklesli. Dôvodom je započítavanie projektu POVAPSYS. Zatiaľ čo v roku 2004 sa finančné prostriedky vynakladané na tento projekt považovali za výdavky na výskum, v roku 2005 sa projekt POVAPSYS považoval za uvedený do prevádzky, resp. do skúšobnej prevádzky. Napriek tomu, že niektoré čiastkové úlohy v rámci POVAPSYSu mali aj v roku 2005 výskumný, či skôr vývojový charakter, z praktických dôvodov –jednak, aby sa táto úloha posudzovala ako celok, jednak všetky výsledky vývoja sa okamžite zaraďovali do skúšobnej a následne do

bežnej prevádzky– sme ani financie výskumno-vývojových častí POVAPSYSu nezahrnuli do výskumno-vývojovej činnosti ústavu.

SHMÚ ani v roku 2005 nevykonával základný výskum. Všetka výskumno-vývojová činnosť ústavu smerovala na skvalitnenie vlastných činností a produktov a mala charakter aplikovaného výskumu. Vzhľadom na fakt, že POVAPSYS sa prestal sledovať ako výskumno-vývojová úloha, aj rozdelenie financií v roku 2005 zvlášť na výskum a zvlášť na vývoj nemalo, vzhľadom na ostatné sledované úlohy, opodstatnenie a všetky zostávajúce úlohy sa zo štatistického hľadiska posudzovali ako výskumné.

Za jeden z najvýznamnejších prínosov uplynulého roka považujeme ukončenie troch čiastkových úloh výskumno-vývojovej úlohy Spracovanie hydrologických charakteristík, ktoré boli úspešne oponované začiatkom roka 2006.

Mnohé ďalšie výsledky prezentovali zamestnanci ústavu v publikáciách rôzneho druhu. Prehľad publikačnej činnosti zamestnancov SHMÚ za rok 2005 uvádza **príloha č. 10**.

Hlavné činnosti, ktoré sa na ústave vykonali v súvislosti s organizovaním výskumu boli: príprava výskumnej činnosti na certifikáciu v rámci certifikovania všetkých činností ústavu (úspešne dovŕšená vo februári 2006) a zavedenie samohodnotenia zamestnancov participujúcich na výskumnej činnosti.

Dvaja zamestnanci v roku 2005 úspešne ukončili doktorandské štúdium.

Z významných odborných podujatí, ktoré organizoval SHMÚ spomenieme len niektoré: odborné semináre k Svetovému dňu vody a Svetovému meteorologickému dňu, česko – slovenskú konferenciu Hydrologické dni 2005, konferencie mladých odborníkov spojené so súťažou, odborný seminár Vodohospodárske problémy spojené s hydrologickými návrhovými veličinami.

Okrem priamej výskumnej činnosti sme erudíciu výskumných zamestnancov využívali v normotvornej činnosti, publikačnej činnosti, posudzovaní prác a vypracovávaní expertíz. Ďalej v pedagogickej činnosti, v zastúpení vo viacerých redakčných radách odborných periodík, v zastúpení vo vedeckých radách, v komisiách pre doktorandské štúdium a štátnicových skúšobných komisiách a v zastúpení v organizačných a vedeckých výboroch odborných seminárov a konferencií. Napokon viacerí výskumní zamestnanci sa angažovali aj v public relations, hlavne pri styku s tlačovými a elektronickými médiami.

Hodnotenie organizácie z pohľadu zriaďovateľa

Slovenský hydrometeorologický ústav je odbornou príspevkovou organizáciou, ktorá plní funkciu hydrometeorologickej služby a hydrologickej služby na území Slovenskej republiky. Koordinuje a v rámci svojej pôsobnosti zabezpečuje zber, spracovanie archivovanie a distribúciu informácií o vode a ovzduší. Environmentálne informácie sú nielen nevyhnutnou podmienkou aplikácie princípu trvalo udržateľného rozvoja, ale aj rozvoja a stability ekonomiky a spoločnosti. Čistý vzduch, dostatok vody s vhodnou kvalitou a hospodárenie s vodou, adaptácia na klimatickú zmenu, ochrana pred povodňami a prírodnými katastrofami patria medzi aktuálne problémy v súčasnosti a aj v najbližšej budúcnosti.

Poslanie a hlavné úlohy ústavu sú zakotvené v štatúte a zriaďovacej listine, z ktorých sa konkretizovali úlohy ústavu pre rok 2005. Tieto boli odsúhlasené v kontrakte uzatvorenom medzi Ministerstvom životného prostredia SR a Slovenským hydrometeorologickým ústavom. Z uvedených úloh bol vypracovaný plán hlavných úloh na rok 2005, ktorý schválila operatívna porada ministra uznesením č. 40 zo 04.04.2005. Z vecného hľadiska ich možno zaradiť do nasledujúcich okruhov:

- monitorovanie kvantitatívnych a kvalitatívnych parametrov, charakterizujúcich stav znečistenia ovzdušia a vôd na území Slovenskej republiky,
- zhromažďovanie, overovanie, hodnotenie, archivácia a interpretácia údajov a informácií o kvalite ovzdušia a stave a režime vôd,
- poskytovanie údajov a informácií o kvalite ovzdušia stave a režime vôd užívateľom a verejnosti,
- štúdium a popis dejov v atmosfére a hydrosfére,
- medzinárodná spolupráca v rámci svojej pôsobnosti.

K úlohám s najvyššou prioritou patria:

- Projekt POVAPSYS
- Čiastkové monitorovacie systémy: Kvalita ovzdušia, Rádioaktivita životného prostredia, Voda, Meteorológia a klimatológia. Výsledky týchto úloh vstupujú do Štátneho informačného systému.
- Predpovede ako z oblasti vývoja počasia, tak z oblasti vývoja hydrologickej situácie na slovenských tokoch. Výstupy z týchto úloh sú najviac podrobované kontrole zo strany všetkých skupín užívateľov.
- Implementácia európskych acquis communautaire EÚ v oblasti životného prostredia.
- Úlohy, ktoré vyplývajú pre SHMÚ zo zákona 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia a jeho vykonávacích predpisov.

- Úlohy, ktoré vyplývajú pre SHMÚ zo zákona o vodách 364/2004 Z. z. a jeho vykonávacích predpisov a zákona o ochrane pred povodňami 666/2004 Z. z. a jeho vykonávacích predpisov.

V rámci činnosti divízie Meteorologická služba sa hodnotili kvantitatívne a kvalitatívne charakteristiky atmosféry, a to na základe údajov, získavaných v jednotlivých monitorovacích programoch pre operatívnu meteorológiu (predpoveď počasia), klimatológiu, agrometeorológiu, fenológiu, slnečnú radiáciu a kvalitu ovzdušia. Monitorovacie programy sú súčasťou Čiastkových monitorovacích systémov ČMS - Meteorológia a klimatológia, ČMS - Ovzdušie a ČMS - Rádioaktivita životného prostredia. Dôležitou súčasťou procesu získavania relevantných údajov bolo zabezpečenie činnosti Kalibračného laboratória kvality meteorologických meraní. Uskutočnila sa plánovaná reakreditácia kalibračného laboratória, rozšírenie akreditácie o nové činnosti a vymenovanie Kalibračného laboratória za Regionálne prístrojové centrum. Počas celého roku 2005 KL vykonávalo kalibráciu meradiel teploty, vlhkosti vzduchu, tlaku vzduchu, rýchlosti prúdenia vzduchu a kalibráciu analyzátorov CO, SO₂, O₃ a NO_x, v zhode s akreditačnými kritériami. Hlavným cieľom odboru Kvalita ovzdušia je plnenie povinností, ktoré vyplývajú pre SHMÚ zo zákona č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia a z plnenia medzinárodných dohovorov a protokolov, ktoré sa ochranou ovzdušia zaoberajú. V roku 2005 bola SHMÚ po druhý krát zhodnotená kvalita ovzdušia v súlade s požiadavkami smerníc EÚ. Národná monitorovacia sieť kvality ovzdušia v roku 2005 pozostávala z 40 automatických monitorovacích staníc s telemetrickým prenosom v 7 zónach a 2 aglomeráciách SR z toho je 5 staníc na sledovanie regionálneho znečistenia ovzdušia a chemizmu zrážkových vôd. Skúšobné laboratórium OKO, ktoré získalo akreditáciu v roku 2004, analyticky spracovalo všetky manuálne odobraté vzorky z celej Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia. Referenčné laboratórium emisií v náväznosti na medzilaboratórny porovnávací projekt Oxocarb 01/2004 zrealizovalo v roku 2005 pre subjekty s nevyhovujúcimi výsledkami opravné medzilaboratórne porovnávacie meranie Oxocarb 01/2005. Na základe požiadaviek meracích subjektov bolo zrealizované medzilaboratórne porovnávacie meranie Vinylchlorid 01/2005.

V rámci divízie Hydrologická služba sa hodnotili kvantitatívne a kvalitatívne charakteristiky povrchových a podzemných vôd na základe údajov získavaných v programoch monitoringu pre operatívnu hydrologiu (predpovedň vodných stavov a prietokov), režimovú kvantitatívnu hydrologiu a kvalitu vôd. Programy monitoringu vôd sú súčasťou Čiastkového monitorovacieho systému ČMS – Voda, v rámci ktorého sa koordinovane vykonávali monitorovacie práce v oblasti kvality povrchových vôd a podzemných vôd ďalšími organizáciami rezortu v súlade s Redukovaným programom monitorovania stavu vôd v roku 2005 schváleným uznesením operatívnej porady ministra č. 59 zo 04.04.2005. Získané údaje sa uchovávali v databázach spravovaných ústavom.

Divízia integrovaného manažmentu koordinuje integrovaný prístup k budovaniu, prevádzke a inovácii informačných systémov SHMÚ. V roku 2005 sa činnosť divízie sústreďovala na integráciu čiastkových monitorovacích systémov SHMÚ na úrovni databáz, integráciu a konsolidáciu databáz SHMÚ, integráciu komunikačných systémov SHMÚ vrátane diaľkového prepojenia všetkých pracovísk SHMÚ, zberného systému monitorovacej siete SHMÚ a rozvoj Národného telekomunikačného centra v režime nepretržitej prevádzky. Dôležitou činnosťou divízie v súčasnosti je koordinácia projektu „Povodňový varovný a predpovedný systém Slovenskej republiky (POVAPSYS)“. Prioritou v rámci projektu v roku 2005 bolo vybudovanie Vývojového centra prevádzky (VPC) POVAPSYS a postupné zavádzanie jednotlivých funkcií do testovacej prevádzky. Hlavná pozornosť bola venovaná najmä zabezpečeniu spoľahlivému toku potrebných informácií do centra v reálnom čase. V súvislosti s tým sa zahájili práce na budovaní operatívnej databázy a vývoji špeciálneho spracovateľského softvéru.

Pokračovalo sa v budovaní pozemnej siete automatických staníc. V roku 2005 bolo zakúpených 53 ks hydrologických automatických staníc s lokálnym záznamom a 63 ks automatických hydrologických staníc s diaľkovým prenosom údajov. Boli zabezpečené potrebné rekonštrukcie pre inštaláciu staníc. Kalibrovali a testovali sa hydrologické predpovedné modely na pracoviskách v Bratislave, Žiline a Košiciach. Bola zahájená prezentácia operatívnych informácií na www stránke SHMÚ.

Výskumno-vývojová činnosť sa v roku 2005 sústreďovala na aktivity, ktoré pre ústav vyplývali najmä z priorit vecného zamerania výskumu a vývoja vyjadrených v Konceptii výskumu a vývoja do roku 2005:

- činnosť vyplývajúca z vládneho programu povodňovej ochrany do roku 2010 so zameraním na aktualizáciu predpovedných metodík a predpisov a na prípravu riešenia projektu POVAPSYS,
- činnosť vyplývajúca z medzinárodných záväzkov SR v oblasti monitorovania a hodnotenia kvality ovzdušia a zrážok a z medzinárodných záväzkov v oblasti monitoringu vody,
- aktivity a podporné projekty pre implementáciu legislatívnych noriem a smerníc EÚ v oblasti kvality vody sa sústredili na Twinning projekt SR 99/IB/EN-01 „Inštitucionálne posilnenie a podporu

- aproximácie a transpozície environmentálnych predpisov SR s EÚ“, na pilotné projekty cezhraničných tokov, na spoluprácu s Európskym vrcholovým centrom pre kvalitu ovzdušia a klimatickú zmenu,
- úlohy spojené s prepracovaním klimatologických a hydrologických charakteristík a návrhových veličín do roku 2000, úlohy spojené s Národným klimatickým programom, úlohy spojené s predpoveďou počasia (hlavne vývoj numerického predpovedného systému ALADIN) a úlohy súvisiace s racionálnym využívaním podzemných vôd (najmä ich oceňovaním a bilancovaním),
 - úlohy spojené s procesom implementácie Smernice 2000/60/ES Európskeho parlamentu a rady (rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva) vo sfére podzemných vôd t.j. stanovenie rizikových útvarov podzemných vôd na Slovensku.

V roku 2005 sa ústav úspešne zapojil do riešenia environmentálnych projektov a projektov medzinárodnej spolupráce.

V roku 2005 úspešne pokračovala spolupráca v rámci Svetovej meteorologickej organizácie, Európskej komisie, OECD, EUMETSAT, EHKOSN, ICPDR a iných subjektov a zamestnanci ústavu sa aktívne podieľali na aktivitách pracovných a expertných skupín Európskej komisie v oblasti vôd a ovzdušia. K významnejším aktivitám roku 2005 patrí zintenzívnenie spolupráce s Európskou organizáciou pre využívanie meteorologických satelitov - EUMETSAT vzhľadom na prípravu Slovenskej republiky na plné členstvo v uvedenej organizácii.

Zadané úlohy roku 2005 boli z vecného hľadiska splnené v súlade so stanovenými cieľmi, odsúhlasenými metodikami a špecifikáciami prác. Plánované výstupy boli poskytnuté užívateľom.

Pre SHMÚ bol pre rok 2005 schválený bežný transfer v sume 364 735 tis. Sk, z toho na POVAPSYS 80 000 tis. Sk a na monitoring 55 200 tis. Sk. Pôvodný objem bol rozpočtovými opatreniami (6) upravený na 354 462 tis. Sk. Úpravou boli presunuté finančné prostriedky v sume 16 058 tis. Sk na organizácie, ktoré sa podieľali na plnení úloh v rámci ČMS voda. Na základe úpravy platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme boli ústavu rozpočtovým opatrením pridelené finančné prostriedky v sume 2 660 tis. Sk vrátane poistného do poistných fondov.

V rámci svojej činnosti, v súlade s uzatvoreným Kontraktom a Plánom hlavných úloh pre rok 2005 ústav vyčerpal pridelené rozpočtové prostriedky v plnom rozsahu.

Slovenskému hydrometeorologickému ústavu bol rozpisom záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2005 schválený kapitálový transfer vo výške 16 000 tis. Sk, ktorý bol rozpočtovým opatrením upravený na 11 500 tis. Sk z dôvodu presunu výdavkov v sume 4 500 tis. Sk určených na POVAPSYS na VÚVH.

V rámci POVAPSYS-u bol kapitálový transfer z celkovej čiastky 5 500 tis. Sk vyčerpaný na softvérové (2 932 tis. Sk) a počítačové (358 tis. Sk) vybavenie pracoviska, nainštalovanie automatických pozemných staníc (2 160 tis. Sk a podlimitnú stavebnú akciu – rekonštrukciu zásuvkového rozvodu (50 tis. Sk).

Na plnenie úloh v rámci ČMS bol organizácii pridelený kapitálový transfer v sume 6 000 tis. Sk, ktorý bol vyčerpaný v plnej výške, a to na ČMS Ovzdušie 3 000 tis. Sk, ČMS Meteorológia a klimatológia 1 000 tis. Sk a ČMS Voda 2 000 tis. Sk. Na rekonštrukcie a modernizácie strojných investícií bolo použitých 1 785 tis. Sk, na nákup meracích zariadení 2 862 tis. Sk, výpočtovej techniky 724 tis. Sk, softvéru 611 tis. Sk a projektovú dokumentáciu 18 tis. Sk

Výnosy SHMÚ (vrátane transferu) za rok 2005 dosiahli 446 379 tis. Sk, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2004 nárast o 18 088 tis. Sk. Transfer sa sumou 354 462 tis podieľal na výnosoch ústavu 79,4%-ami, čo je na úrovni roku 2004. Ústav dosiahol tržby z činnosti v sume 46 381 tis. Sk, a ostatné výnosy v sume 24 187 tis. Sk.

Náklady SHMÚ za rok 2005 dosiahli 446 039 tis, čo predstavuje nárast oproti roku 2004 o 36 044 tis. Sk. Ústav dosiahol v roku 2005 kladný hospodársky výsledok vo výške 256 tis. Sk, ktorý bude čiastočne použitý (27 tis. Sk) na pokrytie straty z výsledku hospodárenia za rok 2003. Zostatok zisku vo výške 229 tis. Sk bude prevedený do rezervného fondu.

Mzdové prostriedky bez ostatných osobných nákladov dosiahli v roku 2005 po vykonanej úprave výšku 117 009 tis. Sk. Prostriedky boli v plnej miere vyčerpané. Priemerný plat pracovníkov ústavu je 18 860,-Sk.

Stav majetku k 31.12.2005 dosiahol hodnotu 1 436 524 tis. Sk, čo oproti roku 2004 predstavuje nárast o 163 100 tis. Sk.

Vývoj uhrádzania pohľadávok má pozitívny trend. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka, kedy ústav evidoval neuhradené pohľadávky vo výške 3 068 tis. Sk, predstavujú neuhradené pohľadávky k 31. 12. 2005 celkom 520 802,- Sk.

K 31. 12. 2005 bolo na súdne konanie predložených celkom 105 pohľadávok vo výške 307 592,- Sk. Na exekučné konanie bolo postúpených 5 pohľadávok vo výške 14 270,- Sk a vydaný platobný rozkaz bol u 17 pohľadávok vo výške 185 596,- Sk.

Závazky z transferových zdrojov ústav k 31. 12. 2005 neevidoval. Všetky vzťahy v rámci dodávateľsko – odberateľských zmluvných a iných objednávok boli vysporiadané.

9. Hlavné skupiny užívateľov

SHMÚ aj v roku 2005 poskytoval svoje služby – okrem plnenia úloh z kontraktu s MŽP SR - na základe požiadaviek externých odberateľov. Poskytovanie služieb prebiehalo jednak na základe dlhodobých zmlúv, resp. objednávok, ako aj na základe jednorazových požiadaviek odberateľov. Okrem informačných produktov, uvedených priamo v platnom cenníku služieb a produktov SHMÚ, ktorý je verejne prístupný na internetovej stránke ústavu, boli v rámci odborných a kapacitných možností riešené aj mimoriadne požiadavky odberateľov. Cenová politika ústavu v oblasti predaja informačných produktov a služieb zohľadňovala status odberateľa, kde pri opakovanom odbere, resp. pri odbere väčšieho množstva informácií bola cena stanovovaná dohodou.

Ústavom poskytované služby majú využitie v rôznych oblastiach života a priamo sa dotýkajú každodenného života obyvateľov. Poskytované informácie sú potrebné pre ochranu životného prostredia a obyvateľstva, dávajú relevantné informácie pri budovaní investičných celkov a rozvoji cestovného ruchu, priamo ovplyvňujú priebeh prác v poľnohospodárstve, prevádzku dopravy, priebeh činností v stavebníctve, využitie voľného času občanov. Poskytované údaje majú vplyv na rozhodovanie štátnej správy a samosprávy na predchádzanie škodám na životoch a majetku občanov, používajú sa pri rozhodovaní o prijímaní preventívnych opatrení na zabránenie vzniku škôd.

Aj v roku 2005 pokračovalo budovanie systém POVAPSYS, ktorý hrá významnú úlohu pri ochrane zdravia a majetku obyvateľov, veľký význam majú ústavom poskytované výstrahy a varovania, informácie o nebezpečných hydrologických a meteorologických javoch, katastrofách, či o stave a znečistení ovzdušia.

Základné informácie, financované zo štátneho rozpočtu, sú na základe platného zákona o slobodnom prístupe k informáciám poskytované bezplatne, rovnako ako výstrahy a varovania. Ostatné informácie sú v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách fakturované na základe cenníka SHMÚ, ktorý je pravidelne aktualizovaný.

Medzi hlavné skupiny odberateľov meteorologických a klimatologických informácií v SR v roku 2005 patrili:

- štátna správa – MŽP SR, MO SR, MV SR, MDPT SR, MH SR a ďalšie rezorty
- Armáda SR
- ÚCO MV SR, ÚJD, SAŽP
- SARIO – aj pre potreby výstavby automobilky KIA
- Štatistický úrad
- VÚC, okresné úrady
- univerzity, školy rôznych stupňov, výskumné ústavy, nadácie, občianske združenia
- firmy z rôznych odvetví – najmä z oblasti stavebníctva, energetiky, dopravy, poľnohospodárstva
- média – televízne, rozhlasové aj tlačené
- odborná aj laická verejnosť

Hlavnými odberateľmi údajov o kvalite ovzdušia a emisiách v SR boli:

- verejnosť
- MŽP SR, Krajské a obvodné úrady ŽP, MV SR a ďalšie rezorty
- SAŽP, Štatistický úrad SR
- orgány samosprávy na rôznych úrovniach
- školy rôznych stupňov, nadácie, výskumné ústavy, občianske združenia
- veľkí znečisťovatelia ovzdušia spomedzi firiem
- zahraničné organizácie a subjekty – UNFCC, EEA/EuroAirnet, IPCC, OECD, Eurostat, EHK, WMO, data center, EMEP, Európske koordinačné centrum pre kritické záťaž, IIASA, Projektívni partneri projektu INTERREG III C TAQI, ai.

Hydrologické operatívne a režimové kvantitatívne aj kvalitatívne informácie boli poskytované najmä:

- MŽP SR, MP SR a ďalším rezortom
- Armáde SR
- Štatistickému úradu, SAŽP
- odbornej a laickej verejnosti - prostredníctvom médií, teletextu, internetu
- školám rôznych stupňov, SAV, rezortným výskumným ústavom, nadáciám, občianskym združeniam
- zákazníkom z rôznych odborov činnosti – najmä z oblasti stavebníctva, energetiky a dopravy

Hlavné skupiny odberateľov posudkových a expertíznych správ tvorili:

- poisťovne
- Polícia SR
- Armáda SR
- súdy
- VÚC, okresné a miestne úrady

Hlavné skupiny odberateľov sú uvedené v [prílohe č. 11](#).